

**YASALARIMIZ
VAR!!**

MOR SALKIM KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

YASALARIMIZ VAR!

Bursa,2018

Bu el kitabı, Sivil Düşün AB Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğinin sorumluluğu tamamıyla Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

AİLENİN KORUNMASI VE KADINA KARŞI ŞİDDETİN ÖNLENMESİNE DAİR KANUN ve KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE EV İÇİ ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE BUNLARLA MÜCADELEYE DAİR AVRUPA KONSEYİ SÖZLEŞMESİ (İSTANBUL SÖZLEŞMESİ) YASALARININ BURSA İLİ YEREL İŞLEYİŞİNE DAİR

'YASALARIMIZ VAR!'

ÇALIŞTAY VE KONFERANS BİLGİLENDİRME VE SONUÇ EL KİTABI

9 Mart 2018

Yayına Hazırlayanlar: İclay Polat, Burcu Üzümcüler, Füsün Serim

Grafik Tasarım: Türker Dolgun, İclay Polat

Mart 2018

Bu el kitabı, Sivil Düşün AB Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğinin sorumluluğu tamamen Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği'ne aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

İÇİNDEKİLER

Giriş.....	4
Faaliyet Programı.....	5
'Yasalarımız Var!' Program Hedefi.....	6
'Yasalarımız Var!' Çalıştay Katılımcıları.....	7
I. OturumÇalıştay.....	9
Hedef/Yöntem.....	9
Sonuç.....	10
II.OturumÇalıştay.....	14
Hedef/Yöntem.....	14
Sonuç.....	19
'Yasalarımız Var' Panel	23
'Yasalarımız Var!' Program Çalıştay ve Panel Sonuç.....	29
Teşekkür.....	30
Ek-1 Bursa ili Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planı (2018).....	31
Ek-2 Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü davet yazısı	32
Ek-3 Bursa Valiliği Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele kurul üyelerine çalıştay davet yazısı.....	33
Ek-4 Genelge Resmi yazı.....	34
Ek-5 Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı Bilgilendirme Raporu.....	40
Bilgilendirme Linkleri.....	41

GİRİŞ

Bursa ilinde kadına yönelik şiddetle mücadele ve toplumsal cinsiyet eşitliği farkındalığı temelli çalışmaları ile 2012 yılında kurulmuş kadın dayanılma derneği ve bağımsız kadın danışma merkezi olan Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği 7/24 şiddet hattına sahiptir. 2012 yılı itibariyle 4 bin 749 kadın ve 2 bin 374 çocuğa birebir hizmet vermiştir. Valilik şiddet önleme üst kurulu ve kadına yönelik şiddetle mücadele komisyonu içerisinde yer alan tek sivil toplum kuruluşu olan dernek özellikle ulusal ve uluslararası yasa ve sözleşmelerin uygulanma süreçlerine dair ulusal ve yerel düzeyde deneyim ve bilgiye sahiptir.

Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafınca onaylanan, Bursa Valiliği Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü tarafında oluşturulan kadına yönelik şiddetle mücadele teknik kurulu ile hazırlanan 2017-2020 il eylem planının 2018 yılı faaliyeti dayanak oluşturularak 'Yasalarımız Var' adlı program içeriği oluşturulmuştur.

Bursa ili Kadına yönelik şiddetle mücadele İl eylem planı hedefleri içerisinde yer alan; kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetle mücadele konularında yerel düzenlemelerin ilgili mevzuatla uyumlaştırılması maddesinin alt hedefini oluşturan; mevcut düzenlemelerin İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanunla uyumlu hale getirilmesi ve uyumun güçlendirilmesi için yeni düzenlemelerin uygulamaya konması olarak planda yer verilmektedir.

Planda belirtilen ilgili hedefe ulaşılması kapsamında oluşturulan faaliyetlerden biri; İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanması için Valilik ve Belediyelerin, kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda kurumsal sorumlulukların altını çizen birer iç genelgenin yılda bir yayımlanmasıdır. Ayrıca Ulusal mevzuatın yerelde uygulanmasında karşılaşılan zorlukların tespit edilmesi ve Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü kanalı ile Bakanlık'a raporlanması (çalıştay vb. Yöntemler yoluyla) bir diğer faaliyet olarak oluşturulmuştur. Faaliyet sorumlulukları plan kapsamında kadına yönelik şiddetle mücadele komisyonu ve Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü olarak belirlenmiştir.

İlgili hedefe ulaşılmasına dair oluşturulan faaliyetlerin gerçekleşmesi için Bursa İli Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Komisyonu içerisinde kamu kurum ve yerel yönetimlerle alante ksivil toplum kuruluşu olan Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği yüklenici olarak ve Yasalarımız Varda çalışma programını 8 Mart Dünya Kadınlar Günü haftası kapsamında hazırlamıştır.

Programa dair oluşturulan çalıştay ve panel içerikleri ilgili kitapçıkta çalışmaya destek veren kamu kurum, yerel yönetim, medya, sivil toplum kuruluşları ve kadına yönelik şiddetle mücadele komisyonu üyeleri ile paylaşılmak üzere hazırlanmıştır. Programa hedef olarak belirlenen Genelge ve Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı'na iletilen rapora yer verilmiştir.

İlin ilgili karar mekanizmaları tarafından gerçekleştirilen çalıştay sonuçları ile oluşturulan Genelge ve raporlamaların il yerelinde şiddetle mücadelede destekleyici ve işbirliklerini güçlendirmesi amaçlanmaktadır.

FAALİYET PROGRAMI

8 Mart Dünya Kadınlar Günü kapsamında gerçekleştirilen "Yasalarımız Var!.." başlıklı panelimize ve "Kadın ve Yaşam" başlıklı resim sergimize davetlisiniz.

Tarih: 9 Mart Cuma
Yer : Nilüfer Dernekler Yerleşkesi
Saat: 09.30 - Çalıştay (Kapalı Grup)
13.00 - Panel
16.00 - Sergi Açılışı

Dilek Üzümcüler
Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
Kurucu Başkanı

Program

I.Oturum	II.Oturum
Prof. Dr. Feride Acar-Istanbul Sözleşmesi Uzmanlar Komitesi (GREVIO) Başkanı •İstanbul sözleşmesi uygulama süreci bilgilendirme (video sunum ile katılacaktır) Fikriye Aydın-Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdür Yardımcısı •Yerel işbirliklerinin yasaların uygulanmalarına etkileri Av. Nazlı Ceren Şendoğan-Bursa Barosu Kadın Hakları Komisyonu Başkanı •Ulusal ve uluslararası sözleşmelerin kadın haklarına etkileri Zehra Tosun-Psikolog •Yasal uygulamalarda yaşanan olumsuzlukların kadınlarda yaşattığı ikincil travmalar	Tülay Elçioğlu-KAMER Vakfı Mardin Şube Temsilcisi •Yasaların uygulama süreçlerinin kadınların yaşamlarına etkileri (deneyim paylaşımı) Dilek Üzümcüler-Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği Kurucu ve Başkanı •Yasaların yerelde uygulanma dinamikleri Dilek Cesur-Yeşim Tekstil Kurumsal İletişim Müdürü/ Global Compact Kadının Güçlenmesi çalışma grubu eş başkanı •Özel sektör ve sivil toplum işbirliğinin kadın güçlenmesine etkileri

YASALARIMIZ VAR!

Yer ve tarih: Nilüfer Dernekler Yerleşkesi/BURSA (9 Mart 2018)

Faaliyet: Çalıştay I ve II.Oturum(09:30-12:00)

Kamu Kurumları, yerel yönetim, özel sektör, medya ve sivil toplum kuruluşları atölye çalışması

Faaliyet: 'Yasalarımız Var !' PANEL (13:00-16:00)

Kamu Kurumları, yerel yönetim, özel sektör, medya ve sivil toplum kuruluşları katılımı ile halka açık panel

PANELİSTLER

Moderatör: SibelBAĞCI UZUN-Hürriyet Gazetesi Yazarı

I.Oturum

Prof.Dr.Feride ACAR-İstanbul Sözleşmesi Uzmanlar Komitesi (GREVİO) Başkanı

- İstanbul sözleşmesi uygulama süreci bilgilendirme (video sunum ile katılacaktır)

Fikriye AYDIN-Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdür Yardımcısı

- Yerel işbirliklerinin yasaların uygulanmalarına etkileri

Zehra TOSUN-Psikolog

- Yasal uygulamalarda yaşanan olumsuzlukların kadınlarda yaşattığı ikincil travmalar

Av.Nazlı Ceren ŞENDOĞAN-Bursa Barosu Kadın Hakları Komisyonu Başkanı

- Ulusal ve uluslararası sözleşmelerin kadın haklarına etkileri

I.Oturum /Deneyim Paylaşımı

Tülay ELÇİÖĞLU-KAMER Vakfı Mardin Şube Temsilcisi

- Yasaların uygulama süreçlerinin kadınların yaşamlarına etkileri (deneyim paylaşımı)

Dilek ÜZÜMCÜLER-Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği Kurucu ve Başkanı

- Yasaların yerelde uygulanma dinamikleri

Dilek CESUR-Yeşim Tekstil Kurumsal İletişim Müdürü

- Özel sektör ve sivil toplum işbirliğinin kadın güçlenmesine etkileri

‘YASALARIMIZ VAR!’ PROGRAM HEDEFİ

Program kapsamında çalıştay ve panel ile kadına yönelik şiddetle mücadelenin gerçekleşmesine dair yerelde yasaların ve uluslararası sözleşmelerin uygulanma etkileri ilin yerel dinamikleri tarafından tartışılması hedeflerden sadece birini oluşturmakla birlikte, uygulamalarda yaşanan zorluklar ve güçlüklerin saptanması ile beraber güçlü yönlerinde belirlenmesinin sağlanması üzerinde durulmasına dair içerik hazırlanmıştır. Çalıştayın birinci ve ikinci oturum hedefleri birbiri ile ilişkili ancak il dinamiklerinin ortak karar verebileceği şekilde kurgulanmıştır. Oturumlara dair hedeflerin detayları kitapçık Oturum I ve II kısmında belirtilmiştir. Hazırlanan panelde ilk oturumda Ulusal ve uluslararası yasaların ve sözleşmelerin yerel dinamiklere etkilerinin yanı sıra bu süreçte maruz kalan kadın ve çocuklara psikolojik etkilerine değinilmesi, panel ikinci oturum ile danışma merkezi hizmeti veren kadın sivil toplum örgütlerinin deneyimleri ve şiddetle mücadelede özel sektör için örnek şirket uygulamalarının aktarılması hedeflenmiştir.

'YASALARIMIZ VAR!' ÇALIŞTAY KATILIMCILARI

KATILIMCI LİSTESİ				
S. No	KURUMU	ADI SOYADI	GÖREVİ	MESLEĞİ
1	Bursa Valiliği	Fusun SERİM	Bursa Valiliği Eşitlik Birim Sor.	Uzm. Psk. Danışman
2	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	Fikriye AYDIN	İl Müdür Yardımcısı	İl Müdür Yardımcısı
3	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi	Tayfur EROL	ŞÖNİM Müdürü	ŞÖNİM Müdürü
4	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi	İdil Berfin DÖNMEZ	Meslek Elemanı	Sosyal Çalışmacı
5	İl Emniyet Müdürlüğü	Elif METE	Büro Memuru	Polis Memuru
6	İl Emniyet Müdürlüğü	Emine Ertekin	Asayiş Şube Müdürlüğü	Polis Memuru
7	İl Jandarma Komutanlığı	Selime ÇÖL	Çocuk ve Kadın Kısım Amiri	J.Asb.Kd.Çvş.
8		Gülşah ÖZTÜRK	Çocuk ve Kadın İşl.Astsb.	J.Asb.Kd.Çvş.
9	Bursa Cumhuriyet Başsavcılığı	Duygu NOYAN	Psikolog (1. Çocuk Mahk.)	Psikolog

10		İlknur DEMİRKOL ŞEN	İl Sağlık Müdürlüğü_112	Psikolog
11	İl Sağlık Müdürlüğü	Cihat YAZAR	Halk Sağlığı Müdürlüğü	Doktor
12		Sibel DERE	Kamu Hastaneler Birliği	Hemşire/Uzman
13		Serdar KOLKIRAN	Kamu Hastaneler Birliği	Sosyal Çalışmacı
14	İl Millî Eğitim Müdürlüğü	Özlem ÇELİK GÜRBÜZ	Rehber Öğretmen	Psikolojik Danışman
15	İl Millî Eğitim Müdürlüğü (RAM)	Zeliha Togay		Psikolojik Danışman
16	Bursa Adliye	Gamze Yüksel		Sosyal Hizmet Uzmanı
17	Göç İdaresi İl Müdürlüğü	Hacer BAĞLAR	Uzman Yardımcısı	Uzman Yardımcısı
18	Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	Hümeyra ŞENTÜRK	İş ve Meslek Danışmanı	
19		Sercan KARADENİZ	İş ve Meslek Danışmanı	Kimya
20	Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlüğü	Ayşe ERYÜKSEL	Osmangazi SGM	Müdür Yardımcısı
21	Denetimli Serbestlik Müdürlüğü	Beril Ağcihan		Yönetici
22	Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA)	Sinem Mısırlıoğlu		Koordinatör
23	Bursa Eskişehir Bilecik Kalkınma Ajansı BEBKA	Özge Yıldız		Uzman
24	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü Kadın Konukevi	Bahar OĞUZ	Konukevi Müdürü	Sosyal Çalışmacı
25		Pınar TEMİZ	Meslek Elemanı	Psikolog
26	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 2. Kadın Konukevi	Nurten KAHRAMAN	Konukevi Müdürü	Psikolog
27		Nihal Ceren ŞİMŞEKLER	Meslek Elemanı	Sosyolog
28	Nilüfer Belediyesi	Merve YALÇINKAYA	Kadın Dayanışma Merkezi	Sosyolog
29	Osmangazi Belediyesi	Melike ORUÇ	Eşitlik Birimi Sorumlusu	Psikolog
30	Yıldırım Belediyesi	Tuğba Erbulgu	İnsan Kaynakları	
31	Yıldırım Belediyesi	Filiz Çilingir	Kadın ve Aile hizmetleri müdürlüğü	Müdür
32	Bursa Barosu	Berkay AKKUŞ	Kadın Hukuku Komisyonu	Avukat

33	Uludağ Üniversitesi Kadın Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi	Handan Asude BAŞAL	Öğretim Üyesi	Prof.Dr.
34	EKER Süt Ürünleri	Elif ALKAYA	İnsan Kaynakları	
35	AÇEV	Nuray ÖNER	Yönetim Kurulu	
36	AÇEV	Fazilet ÇELİK	Yönetim Kurulu	
37	Pembe Pusula Gazetesi	Neslihan ALKOÇLAR (ÇELİK)		Gazeteci
38	Türk Üniversiteli Kadınlar Derneği	Ruşen İLDİZ	Yönetim Kurulu	
39	U.Ü. Kızılay Topluluğu	Beyza Kasıcı	Gönüllü	Öğrenci
40	Renk Otizm Derneği	Ferhan ÖZVATAN	Yönetim Kurulu	
41	Bursa Büyükşehir Belediyesi Kent Konseyi Kadın Meclisi	Sevil GÖKSEL ŞEN	Başkan Yard.	Mimar
42	Yaşam Atölyesi	Gönül HAZNECİ		Uzm.Psikolojik Danışman
43	Medicana Hastanesi	Başak ARDIÇLI		
44	Nilüfer Kent Konseyi Kadın Meclisi	Nergis Döner	Başkan Yard.	
45	Nilüfer Kent Konseyi Kadın Meclisi	Cevriye COŞKUN KAYIŞ	Başkan	
46	Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği	İclay POLAT	Yönetim Kurulu	Sosyal Çalışmacı
47	KalDer	Arzu ÖZEL	Yönetim Kurulu	
48	Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği	Dilek ÜZÜMCÜLER	Yönetim Kurulu Başkanı	Aktivist
49	Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği	Burcu ÜZÜMCÜLER	Yönetim Kurulu	Toplumsal Cinsiyet Uzmanı
50	Kamer Vakfı	Tülay Elçioğlu	Şube Başkanı	Danışman
51	Koza Kadın Derneği	Gülderen Sağlam	Başkan	
52	S.S Zeyniler Çalıkuşu Kadınlar Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	Şükran Yıldırım	Başkan	

I. Oturum Çalıştay

Hedef/Yöntem

Hedef: Ulusal mevzuatın yerelde uygulanmasında karşılaşılan zorlukların tespit edilmesi ve Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü kanalı ile Bakanlığa raporlanması

Yöntem: Kadınlar her gün şiddetin pek çok türüne maruz kalıyor. Bizler bunların bazılarını deneyimliyoruz, bazıları karşılaşıyor, görev alanlarımıza göre bazısına müdahale ediyoruz. 6284 Sayılı Kanun ve İstanbul Sözleşmesi gibi konuya ilişkin pek çok ulusal ve uluslararası mevzuatın

var olmasına karşın kadına yönelik şiddet devam ediyor. Katılımcılar kamu kurum, yerel yönetim, sivil toplum temsilcileri her masada eşit dağılımlı yer alacak şekilde altı ayrı çalışma masası oluşturulmuştur. Tüm masalara aşağıda belirtilen sorular yönlendirilmiştir. Sorulara karşı yanıtlar grup içinde moderatör ve raportör ile tartışılmıştır.

- 1. Yasalar olmasına rağmen şiddeti niye önleyemiyoruz?**
- 2. Şiddet mağduruna yardımcı olurken söz konusu yasaların uygulanmasında hangi zorluklarla karşılaşılıyor?**
- 3. Bu zorluklara ilişkin öneriler neler?**

Sonuç: Yönlendirilen sorulara dair gruplardan elde edilen yanıtlar aşağıdaki gibidir.

Yasalar olmasına rağmen şiddeti niye önleyemiyoruz?

- Kurumlar arasında işbirliğinin yetersizliği
- Yasaların uygulanmasındaki eksiklikler ve yasa uygulayıcılarının yetersizliği
- Ataerkil bakış açısıve toplumsal yapı
- Medyanın yanlış yönlendirmesi
- Ekonomik bağımlılık
- Psikososyal sorunların tedavi yetersizliği
- Yanlış rol modeller
- Yasa uygulayıcılarının zihniyet ve toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısından yoksun olmaları
- Karakollarda görev yapan kolluk kuvvetlerinin şiddet eylemlerinde 6284'e göre işlem yapmaması
- Şiddet gören kişinin, uygulayan kişiden korkması sebebiyle yasal işlem yapılmasını reddetmesi veya daha sonradan şikâyetinden vazgeçmesi
- Sağlık ve kolluk kuvvetlerinde hizmet yapan kişilerin önyargılı bakış açıları
- Eğitim yetersizliği
- Bilinç eksikliği
- Kadınlara haklarına sahip çıkmakta sessiz kalması
- Başvuruların özellikle kolluk kuvvetlerince ciddiye alınmaması (155 defalarca aranması sonrası hizmet verilmesi)
- Şiddet gören kişi başvurduğunda doğru tekniklerle görüşmelerin yapılmaması
- Görevlilerin bireysel ön yargı ve düşüncelerini görevlerine yansıtması
- Şiddet görme durumunda kişinin hakları ve işleyecek hukuki sürecin doğru aktarılması
- Uygulama konusunda birden fazla kurumun işbirliğini gerektiren kanunlarda aksamaların oluşması
- Hiçbir kurumun üzerine düşen sorumluluk ve inisiyatifini yeterince yerine getirmemesi
- Teknik olarak alt yapı eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Kriz yönetimi adı altında oluşturulan çoğu yasa anlık olarak durumu kurtarabilirken uzun vadede çözümler getirememekte ve yasalarda yer alamamaktadır.
- Yasaların yeterli olarak kabul edildiği durumlarda ise kadının korkusu ve kendini yeterli düzeyde ifade edememesinden kaynaklı uygulamalarda aksaklıklar söz konusu olmaktadır.
- Kurumda çalışan kadınlar dahi şiddete maruz kalmaktadır.
- Eğitimde 4+4+4 sisteminde olması.

- Genellikle şiddet gören eşin korktuğundan, daha sonra tekrar şiddete maruz kalabilirim kaygısından genellikle görevli arkadaşlarımıza bu konuda bilgi vermeye çekinmeleri
- Şiddet uygulayanın yasaları hiçe sayması
- Şiddet mağdurunun korku içinde olması.
- Hukuki süreçte alınan kararların bildiriminde şiddet uygulayan tarafa şiddet gören kişinin yaşadığı ili belli eder şekilde bildirim yapılması.
- Şiddet uygulayanın mağdurun yakın çevresini rahatsız etmesi.
- Gizlilik ve mağdurun korunmasına yönelik uygulamaların etkin kullanılmaması
- Şiddete uğrayanların hayatını devam ettirebileceği barınma yerlerinin yetersizliği.
- Kadınların istihdamında yetersizlik
- Toplumsal baskı ile kadınlar şiddete tepki gösterirken zorlanmaktadır. Maalesef şiddet uygulayan değil şiddet gören kişi utanç duymakta kendini suçlamakta ve şiddete susmaktadır
- Şiddet mağduru ailesini, düzenini, evini bozmak istemiyor. Son raddeye kadar dayanıyor ve iş işten geçmiş oluyor. Çünkü bizim toplumumuzda ve kültürümüzde kadına evine sahip çıkması, canın çıkasa da kocanı, evini idare etme algısı öğretilmiş, empoze edilmiştir. Kadın, evindeki sorunu kimseye anlatma diye yetiştirilmiştir. Bu sebeplerle birçok kadın şiddete maruz kalarak yaşamını yitirmektedir.
- Kadınlar yasaları bilmemekte, bilse bile şikayet edeceği yerlere gitmeye korkmaktadırlar. Güçlü yasal düzenlemelere rağmen kadınlar gittiği karakollarda “kocandır, döver de sever de” ifadesiyle karşılaşmaktadır.
- Çoğunluk akraba evliliği olduğu için ailesi tarafından kabul edilmeyeceğinden, evine dönmek zorunda olacağından şikayetçi olamamaktadır.

Şiddet mağduruna yardımcı olurken söz konusu yasaların uygulanmasında hangi zorluklarla karşılaşılıyor?

- Mahkemeler hukuki konularda, emniyet personelleri ise yasal mevzuatlarda bilgi düzeyinde eksik ve sürekli yetişen personelin değişmesi uygulamakta zorluk yaşatmaktadır.
- Kurumlarda kayıtlı gizlilik ve koruma altındaki kişiler mağdurla görüşme tekniklerinin çok dışında bir usul ile aşırı derecede sorgulanmakta ve kişilerde ikincil travmalara sebep olmaktadır. Kanunda yer alan 'kadının beyanı esastır' ilkesinden çok uzakta uygulamalar gerçekleştirilmektedir.
- Gizlilik kararı olan kişilerin sistem açılınca kimliğin açığa çıkması durumu ve hayati risk yaşaması söz konusu olmaktadır.
- Sığınma evlerinin ve nitelikli personelin yetersizliği.
- Rehabilitasyon ve bilinç yükseltmeye yönelik çalışmaların; kalifiye personelin yetersizliği ve ihtiyaçları farklı olan kadınların bir arada olması nedeniyle yeterli düzeyde yapılamaması.
- Şiddet gören kadının tedbir ve koruma kararları alınırken yaşanan güçlükler ve sürenin uzatılması.
- Kurum çalışanlarının ayrımcı ve cinsiyet eşitliğine uygun olmayan dil kullanımı.
- Vaka ya da olayın üstü kapatılmaya çalışılarak subjektif değerlendirmeler yapılmaktadır.
- İlgili kanunun 51/h ve 51/-1 maddeleri gereği şiddet uygulayanın tedavisinin sağlanması hususu uygulamada yapılamamaktadır. Çıkan kararlarda şiddet uygulayan kişi tedaviye gitmezse ya da yarım bırakırsa bunun yaptırımı bulunmamaktadır.
- Şiddet durumunda birlikte çalışması gereken kurumlarda yer alan personellerin yasalara hakim olmaması, imkanların yetersizliği ve bazı durumlarda yasalarda boşlukların var olması.
- Şiddet görme durumunda müracaatlarda sosyal çalışmacıların (psikolog, sosyolog, sosyal hizmet uzmanı) yetersizliği ve mülteci müracaatında ise tercüman olmaması.
- Hizmet içi eğitimlerin personel tarafından gereksiz görülmesi ve personelin zorunluluktan dolayı katılım sağlaması.
- Sosyal destek görüşmesi sonunda yönlendirilen kurumlarda çalışanların yasalarahakim olmaması ve toplumsal bakış açıları sebebiyle şiddet gören kişinin travmatize ve demoralize olması
- Yasaların uygulanmasındaki eksiklikler sebebiyle mağdurun kurumlara güvenini yitirmesi.
- Şiddet gören kadının boşanma sürecini tamamlayamama durumunda sosyal destek yardımlarından faydalanamaması
- Yasal uygulamaların yetersizliği, kadın yaşamında sürekliliği sağlayacak biçimde güçlendirilemediği için şiddet uygulayana mecbur kalması yada geri dönmesi
- Uygulanan yasal süreçlerin ve verilen kararların gözetimi ve denetimi yapılmamaktadır.
- İş-Kur sisteminde kişinin bilgilerinin gizli olması sebebiyle sisteme bilgilerinin girilememesi ve güncel ilanlarda eşleştirme yapılarak haberdar edilememesi
- Şiddete uğrayan bireyin bir süre sonra şiddeti normalleştirilmesi ve bu sebeple kendisinin ve var ise çocuklarının şiddet ortamında yaşamaya devam etmesi.
- Toplumsal normlar, kalıplar, ön yargılar ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği
- Yaşanan şiddet olayının gizli kalması yada geç ortaya çıkması.
- Cezaların caydırıcı olmaması ve cezalandırmaların medyada lanse edilmemesi

- Toplumda, medyada, kamuda kullanılan cinsiyetçi ve eşitsiz dil
- Toplumsal cinsiyet eşitliği meselesine duyarlı olmamak
- Güven eksikliği(şiddet mağduru kadınların kendini güvende hissetmemesi)
- Kurumlar arası işbirliklerindeki yetersizlik/iletişim eksikliği
- Yasal süreçlerin yürütülmesinde sistemsel sorunlar, bürokrasi fazlalığı, anında müdahale süreçlerinin uzun sürmesi, koruma yöntemlerinin yetersiz olması
- Şiddet mağduru kişi kolluk veya polise başvurduğunda yasal uygulamada yanlış olmasına rağmen arabuluculukla karşılaşmaktadır.
- Kadınların şiddete karşı farkındalık seviyelerinin düşük olması.
- Ekonomik özgürlüğünün olmaması nedeniyle kadınların şiddete dur diyememesi ve ilgili mercilere şikayet edememesi
- Çekinmek, korkmak,şikayet edersem ayıp olur düşüncesinin varlığı
- Yasalardaki yaptırımların ağır olmaması

Bu zorluklara ilişkin çözüm önerileri neler?

- Öfke kontrolü yöntemlerinin aktarılması
- Stres yönetimi ve öfke kontrolüne dair hem kamu personeline hem de alanda halka çalışmalar yapılması
- Toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimlerinin kurumlarda yaygınlaştırılması
- Kadının insan hakları kapsamında cinsiyet eşitliği sağlanması hedefli yasal uygulamaların gerçekleştirilmesi
- Eğitimlerin daha fazla yaygınlaştırılması (toplumsal cinsiyet eşitliği) ve eğitim sistemine alınması
- Kadınların kolay ulaşması için halk eğitim kurslarının mahallelerde yaygınlaştırılması.
- Ana sınıftan itibaren çocuklara toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri verilmesi ve eğitim-öğretim müfredatına dahil edilmesi.
- Özelde ve kamuda kreş olmaması nedeniyle iş hayatına dahil olamayan kadınlar için kreş açılması
- Toplumun tüm kesiminde cinsiyet eşitliği ve şiddetle mücadele konularında eğitim verilmesi ve bilinçlendirme çalışmalarının yapılması
- Ailelere yönelik eğitim çalışmalarının yapılması
- Erkeklerle yönelik eğitimlerin gerçekleştirilmesi
- Eğitim aileden başlamalı ve okul öncesi eğitimlere önem verilmeli.
- Yasa uygulayıcılara farkındalık çalışmalarının gerçekleştirilmesi
- Yasalar çıkarılmadan önce uygulayıcıları çıkacak olan yasalarla ilgili bilgilendirmek.
- Şiddet uygulayan için rehabilitasyon merkezleri oluşturulmalı ve öfke kontrol destekleri sağlanmalı
- Yasanın can güvenliği dışında bulunan maddi yardım, kreş yardımı, psikolojik yardım konularını içeren maddeler uygulanmalıdır.
- Tecavüz vakalarında kriz merkezlerinde özel yetiştirilmiş sağlık görevlisi olmalı.

Oluşturulan grup yanıtlarında; şiddetin önlenememesine dair yasaların yeterli derecede bilinmemesi ve yasa uygulayıcılarına dair eksikliklere değinildiği görülmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve toplumsal yargıların şiddet gören kadın üzerinde uyguladığı baskıların yanı sıra şiddet uygulayanı rahatlatan bakış açısının etkisi ortaya konmaktadır. Yasaların uygulanması, yasa uygulayıcı kurumların işbirliği ve uygulayıcıların bilgilendirilmesi önem taşımaktadır. Şiddetin önlenmesine ilişkin 'eğitim' ön plana çıkmaktadır. Yasalara da bilgilendirme eğitimleri yanı sıra toplumda çocukluk çalından başlayacak vedevam edilebilirliği sağlanacak toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri gerçekleşmesinin yasa uygulayıcılarının zihniyetlerinde de değişime sebep olacağı belirtilmiştir.

II. Oturum Çalıştay

Hedef/Yöntem

Hedef: İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanması için Valilik ve belediyelerin, kadın yönelik şiddetle mücadele konusunda kurumsal sorumlulukların altını çizen bir iç genelge yayımlanması

Yöntem: İlk oturumda yasalara ilişkin eksik yada aksayan yönler ve çözüm önerileri ele alınmıştır. İkinci oturumda katılımcılarda kurumsal olarak sorumluluklara dair bir liste hazırlanması çalışma gruplarından talep edilmiştir. Kurumlardan hizmet almak üzere başvuran şiddet gören kadının, bu hizmeti en hızlı, en nitelikli ve engelsiz şekilde alabilmesi için, aşağıda belirtilen 6284 sayılı yasa ve İstanbul sözleşmesinde belirtilen yükümlülüklerle ilişkin kurumun sorumluluklarını düşünmeleri istenmiştir. Bu sorumlulukları gerçekten yasalarda belirtildiği şekliyle yerine getirebilmesi için, personele/idareciye, nasıl bir talimat verilmesi uygun olur sorusu yönlendirilmiştir. Katılımcılar 4 ayrı grup haline getirilmiştir. İki grup sivil toplum, özel sektör ve medya, diğer iki grup tamamen kamu kurum ve yerel yönetimlerden oluşturulmuştur. Her masa ya 6284 sayılı kanun ve İstanbul sözleşmesi ilgili maddeleri ve yasal düzenleme uygulama yönetmeliği konulmuştur.

Yönlendirilen Soru: Kamu ya da yerel yönetimden hizmet almak üzere başvuran şiddet mağduru kadının hizmeti en hızlı, en nitelikli ve engelsiz, bu şekilde alabilmesi için, her maddede belirtilen yükümlülüklerle ilişkin söz konusu kurumların sorumluluklarını düşünün. Bu

sorumlulukları gerçekten yasalarda belirtildiği şekliyle yerine getirebilmeleri için, bu kurumların personeli/idarecilerine nasıl bir talimat verilmesi uygun olurdu?

Soruların yönlendirildiği 6284 sayılı yasa ve İstanbul Sözleşmesi maddeleri

Bölüm I – Eşitlik ve ayrımcılık yapılmaması, genel yükümlülükler

Madde 4 – Temel haklar, eşitlik ve ayrımcılık yapılmaması

1)Taraflar herkesin, özellikle de kadınların, gerek kamu gerekse özel alanda şiddete maruz kalmaksızın yaşama hakkını yaygınlaştırmak ve korumak için gerekli olan yasal ve diğer tedbirleri alacaklardır.

2)Taraflar, kadınlara karşı her türlü ayrımcılığı kınayacak ve ayrımcılığı önlemek üzere, özellikle aşağıdakiler dahil olmak üzere, gerekli yasal ve diğer tedbirleri alacaklardır:

- Ulusal anayasalarında veya ilgili diğer mevzuata kadın erkek eşitliği ilkesini dahil edecek ve bu ilkenin uygulamada gerçekleştirilmesini temin edeceklerdir;
- Yerine göre, yaptırımların uygulanması yolu da dahil olmak üzere, kadınlara karşı ayrımcılığı yasaklayacaklardır;
- Kadınlara karşı ayrımcılık yapan yasa ve uygulamaları yürürlükten kaldıracaklardır.

3)Taraflar bu Sözleşme hükümlerinin, özellikle de mağdurların haklarını korumaya yönelik tedbirlerin, cinsiyet, toplumsal cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya başka tür görüş, ulusal veya sosyal köken, bir ulusal azınlıkla bağlantılı olma, mülk, doğum, cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet kimliği, sağlık durumu, engellilik, medeni hal, göçmen veya mülteci statüsü veya başka bir statü gibi, herhangi bir temele dayalı olarak ayrımcılık yapılmaksızın uygulanmasını temin edeceklerdir.

4)Kadınların toplumsal cinsiyete dayalı şiddete karşı korunması için gerekli olan özel tedbirler, bu Sözleşme hükümlerince ayrımcılık olarak sayılmayacaktır.

Madde 5 – Devletin yükümlülükleri, titizlikle yapması gereken incelemeler

1)Taraflar kadınlara karşı herhangi bir şiddet eylemine girişmekten imtina edecek ve devlet yetkililerinin, görevlilerinin, organlarının, kurumlarının ve Devlet adına hareket eden diğer aktörlerin bu yükümlülüğe uygun bir biçimde hareket etmelerini temin edeceklerdir.

2)Taraflar, devlet dışı aktörlerce gerçekleştirilen ve bu Sözleşmenin kapsamı dahilinde ki şiddet eylemlerinin önlenmesi, soruşturulması, cezalandırılması, ve bu eylemler nedeniyle tazminat verilmesi konusunda azami dikkat ve özenin sarf edilmesi için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alacaklardır.

Madde 6 – Toplumsal cinsiyet konusunda hassasiyet gerektiren politikalar

Taraflar bu Sözleşmenin uygulanmasına ve sözleşme hükümlerinin etkilerinin değerlendirilmesine bir toplumsal cinsiyet bakış açısı katacak ve kadınlarla erkekler arasında eşitliğe ve kadınların güçlendirilmesine ilişkin politikalarını yaygınlaştıracak ve etkili bir biçimde uygulayacaklardır.

Bölüm II – Bütüncül politikalar ve veri toplama

Madde 9 – Sivil Toplum Kuruluşları ve sivil toplum

Taraflar kadınlara karşı şiddet uygulanmasıyla mücadelede aktif bir rol oynayan sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarını her düzeyde takdir ve teşvik edecek ve destekleyecek ve bu kuruluşlarla etkili bir işbirliği gerçekleştirecektir.

Madde 10 – Koordinasyon kurumu 6284 4(39,40)

1) Taraflar bu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddeti önleme ve bunlarla mücadeleye yönelik politika ve tedbirlerin koordinasyonu, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirmesinden sorumlu bir veya birden fazla kurumu belirleyecek veya kuracaktır. Bu kurumlar Madde 11’de belirtildiği gibi verilerin toplanmasını koordine edecek, verileri analiz edecek ve sonuçlarının dağıtımını sağlayacaktır.

2) Taraflar bu fıkra uyarınca belirlenen veya oluşturulan kurumların Bölüm VIII uyarınca alınan tedbirlerin genel mahiyeti hakkında bilgilendirilmelerini sağlayacaktır.

3) Taraflar bu fıkra uyarınca belirlenen veya oluşturulan kurumların, diğer tarafların bünyesinde yer alan muadil kuruluşlarla doğrudan iletişim kurma ve ilişkiler oluşturma yeteneğine sahip olmalarını sağlayacaklardır.

Madde 11 – Veri toplama ve araştırma

1) Taraflar bu Sözleşmenin uygulanması maksadıyla aşağıdakileri yapacaklardır:

a. Bu Sözleşme kapsamında kalan her türlü şiddet olayıyla ilgili birleştirilmemiş istatistiksel veriyi düzenli aralıklarla toplayacaklardır;

b. Bu Sözleşme kapsamında kalan her türlü şiddet olayının kökünde yatan nedenler ve bunların etkileri, şiddet olayları, ceza oranlarının yanı sıra, bu Sözleşmenin uygulanması için alınan tedbirlerin etkililiğini incelemek üzere, bu olaylarla ilgili araştırmaları destekleyeceklerdir.

2) Taraflar bu Sözleşme kapsamında kalan her türlü şiddet olayının yaygınlığını ve nasıl bir eğilim içinde olduğunu değerlendirmek üzere, düzenli aralıklarla halk anketleri yapmaya gayret edeceklerdir.

3) Taraflar uluslararası işbirliğini harekete geçirmek ve bu alanda uluslararası standartların yerleştirilmesini sağlamak üzere, bu fıkra uyarınca toplanan bilgileri bu Sözleşmenin Madde 66’sında belirtilen uzmanlar grubuna vereceklerdir.

4) Taraflar bu fıkra uyarınca toplanan bilgilerin kamuoyunun erişimine açık olmasını sağlayacaklardır.

Bölüm III – Önleme

Madde 12 – Genel yükümlülükler

1) Taraflar kadınların daha aşağı düzeyde olduğu düşüncesine veya kadınların ve erkeklerin toplumsal olarak klişeleşmiş rollerine dayalı ön yargıların, törelerin, geleneklerin ve diğer uygulamaların kökünün kazınması amacıyla kadınların ve erkeklerin sosyal ve kültürel davranış kalıplarının değiştirilmesine yardımcı olacak tedbirleri alacaklardır.

2) Taraflar herhangi bir gerçek veya hükmi şahsiyetin bu Sözleşmenin kapsamında kalan her türlü şiddet eylemini önleyecek gerekli yasal ve diğer tedbirleri alacaklardır.

3) Bu bölüm uyarınca alınan tüm tedbirlerle, belirli şartlar nedeniyle hassas konuma gelmiş insanların ihtiyaçları göz önüne alınacak ve karşılanmaya çalışılacak ve tüm tedbirlerin merkezinde mağdurların insan hakları yer alacaktır.

4) Taraflar özellikle gençler ve erkekler olmak üzere, toplumun tüm bireylerinin bu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddet olayının önlenmesine aktif bir biçimde katkıda bulunmasını teşvik etmeye yönelik gerekli tedbirleri alacaktır.

5) Taraflar kültür, töre, din, gelenek veya sözde “namus” gibi kavramların bu Sözleşme kapsamındaki herhangi bir şiddet eylemine gerekçe olarak kullanılmamasını temin edeceklerdir.

6) Taraflar kadınların güçlendirilmesine yönelik program ve faaliyetlerin yaygınlaştırılması için gerekli tedbirleri alacaklardır.

Madde 13 – Farkındalığın artırılması

1) Taraflar bu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddet eyleminin ortaya farklı şekillerde çıkışı ve bu eylemlerin çocuklar üzerindeki etkisi ve bu şiddet eylemlerinin önlenmesi ihtiyacı konusunda halk arasındaki farkındalığın ve anlayışın artırılması için, yerine göre ulusal insan hakları kuruluşları ve eşit haklar kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve özellikle de kadın örgütleriyle işbirliği de dahil olmak üzere, düzenli olarak ve her düzeyde farkındalık artırıcı kampanya ve programları yaygınlaştıracak veya uygulayacaktır.

2) Taraflar bu Sözleşme kapsamındaki şiddet eylemlerini önlemeye yönelik mevcut tedbirler konusundaki bilgilerin halk arasında en geniş bir şekilde dağıtımını sağlayacaklardır.

Madde 14 – Eğitim 6284 4(41)

1) Taraflar, yerine göre, tüm eğitim seviyelerinde resmi müfredata, kadın erkek eşitliği, toplumsal klişelerden arındırılmış toplumsal cinsiyet rolleri, karşılıklı saygı, kişisel ilişkilerde çatışmaların şiddete başvurmadan çözüme kavuşturulması, kadınlara karşı toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve kişilik bütünlüğüne saygı gibi konuların, öğrencilerin zaman içinde değişen öğrenme kapasitelerine uyarlanmış bir biçimde dahil edilmesi için gerekli tedbirleri alacaklardır.

2) Taraflar 1. fıkrada belirtilen ilkeleri yaygın eğitimin yanı sıra, spor, kültür ve eğlence tesislerinde ve medyada yaygınlaştırılmasına yönelik gerekli tedbirleri alacaklardır.

Madde 15 – Profesyonel kadroların eğitilmesi 6284 3(9)

1) Taraflar, bu Sözleşme kapsamındaki her türlü şiddet eylemlerinin mağdurları veya mağduriyete neden olanlar üzerinde çalışan ilgili profesyonel kadroların, söz konusu şiddet olaylarının önlenmesi ve tespit edilmesi, kadın erkek eşitliği, mağdurların ihtiyaçları ve haklarının yanı sıra, ikincil mağduriyetin önlenmesi konularında uygun bir şekilde eğitimi sağlayacak veya bu eğitimi güçlendireceklerdir.

2) Taraflar 1. fıkrada sözü edilen eğitimin, bu Sözleşme kapsamındaki şiddet olayı vakalarının çeşitli kurumlara sevk edildiklerinde kapsamlı ve uygun bir biçimde ilgilienilmelerini mümkün kılmak üzere, birden fazla kurum ve kuruluş arasında koordineli işbirliği konusunda eğitimi de içermesini teşvik edeceklerdir.

Madde 16 – Önleyici müdahale ve tedavi programları 6284 3(9)

1) Taraflar ileride meydana gelecek şiddet olaylarını önleme ve şiddete dayalı davranış kalıplarını değiştirme amacıyla, aile içi şiddet girişiminde bulunanlar için, kişisel ilişkilerde şiddete başvurmayan davranışlar benimsemeyi öğretmeye yönelik eğitim programları oluşturulmasını veya desteklenmesini mümkün kılacak gerekli yasal veya diğer tedbirleri alacaklardır.

2) Taraflar özellikle cinsel suç işleyenlerin yeniden suç işlemlerini önlemeye yönelik eğitim programları oluşturulmasını veya desteklenmesini mümkün kılacak gerekli yasal veya diğer tedbirleri alacaklardır 3 Taraflar 1. ve 2. fıkrada belirtilen tedbirleri alırken, mağdurların insan haklarının emniyetinin ve desteklenmesinin başlıca kaygı olmasını ve yerine göre bu programların mağdurlara yönelik özel destek hizmetleriyle yakın koordinasyon içinde oluşturulup uygulanmasını temin edeceklerdir.

Bölüm IV – Koruma ve destek

Madde 20 – Genel destek hizmetleri 6284 3(8,11) 5(42-45)

1) Taraflar mağdurların şiddet eylemi sonrasında iyileşmelerini kolaylaştıracak hizmetlere erişimini sağlayacak gerekli yasal veya diğer tedbirleri alacaklardır. Bu tedbirlere gerektiğinde, yasal ve psikolojik danışmanlık hizmetleri, finansal yardım, konut sağlama, eğitim, öğretim ve iş bulma yardımı da dahil olacaktır.

2) Taraflar mağdurların sağlık hizmetlerine ve sosyal hizmetlere erişim sağlamalarını ve söz konusu servislerin yeterli kaynağı olmasını ve hizmeti sağlayacak profesyonel kadroların mağdurlara yardımcı olacak ve onları uygun hizmet birimlerine sevk edecek şekilde eğitilmelerini temin edecek yasal ve diğer tedbirleri alacaklardır.

Madde 27 – Haber verme 6284 2(4,5)

Taraflar bu Sözleşme kapsamındaki şiddet eylemlerinin gerçekleştirilmesine tanık olan veya bu tür eylemlerin gerçekleştirildiğine veya müteakip şiddet eylemlerinin gerçekleştirilebileceğine dair makul gerekçeleri olan şahısların bunu yetkili makamlara bildirmelerini teşvik etmeye yönelik gerekli tedbirleri alacaklardır.

Madde 28 – Profesyonel kadroların bildirimleri 6284 2(4,5)

Taraflar iç hukukun belirli meslek sahiplerine getirdiği mahremiyet ilkesinin, uygun koşullar altında, söz konusu meslek erbabının bu Sözleşme kapsamında yer alan ciddi bir şiddet eyleminin gerçekleştirildiğine dair makul nedenleri olması halinde, böyle bir şiddet eyleminin gerçekleştirildiğini ve müteakip ciddi şiddet eylemlerinin gerçekleştirilebileceğini, yetkili kurum veya makamlara bildirmesinin önünde engel teşkil etmemesini temin etmek üzere gerekli tedbirleri alacaklardır.

Sonuç: II. Oturumdan, hem kurumsal sorumlulukların belirlenmesi ve hizmetlerin yeniden yapılandırılmasına ilişkin oturum hedefi olan İç Genelgeye ilişkin, hem de yerel ya da kurumsal düzeyde çözümlenemeyecek ancak mevzuat/yasal değişikliklerle hayata geçirilebilecek veriler elde edilmiştir. İç genelge oluşturulurken kamu kurumlarının yanı sıra sivil toplumun ve özel sektörün görüşleri alınmıştır. II. Oturum sonrası elde edilen sonuçlar aşağıda belirtilen kategorilerde gruplandırılmıştır. II. Oturum verileri birleştirilerek aşağıya çıkarılmış olup, **Valilik Makamınca Onaylanan İç Genelge resmi yazısı**, kitapçık ekinde sunulmuştur.

Eğitim:

Tüm kurumlar hedef kitlelerine yönelik koruyucu/önleyici/farkındalık çalışmalarında;

1. Ayrımcılık ve toplumsal cinsiyete duyarlı dil kullanır,
2. Empati kurduurmaya yönelik çalışmalarına yer verir,
3. Kanaat önderi/rol model olacak kişilerin kullanılmasına özen gösterir,
4. Özellikle kadın ve kız çocuklarına yönelik düzenlenen çalışmalarda, “iletişim: hayır diyebilme” becerisinin kazandırılmasını hedefleri arasına koyar,
5. Her yaştan gruba toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri düzenler, 15 yaşından büyüklere verilen eğitimlerde ek olarak insan hakları konusunu işler,
6. Şiddet mağdurlarına yönelik çalışmalarda iletişim ve çatışma çözme konusunda uygun yaşamsal becerilerin geliştirilmesine yönelik eğitimler düzenler,
 - Bireylerin gelişim dönemi özelliklerine uygun şekilde -özellikle ergenlik dönemi ve erken çocukluk dönemi için- toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin uygulamalar yapılması,
 - Toplumsal cinsiyet eşitliğinin ve buna ilişkin zihniyet dönüşümünün sağlanabilmesi için devlet kademesinden üst düzey bürokratların dilinin değişiminin önceliklenmesi,
 - Milli Eğitim Bakanlığı müfredatı ile ders kitapları/materyallerinin toplumsal cinsiyet eşitliği gözetilerek ivedilikle yeniden düzenlenmesi,
 - Toplumsal klişelerden arındırılmış toplumsal cinsiyet rolleri, ayrımcılıkla mücadele/farklılıklara saygı, etkili çatışma çözme yöntemleri, cinsiyete dayalı şiddet v.b. konuların öğrencilerin öğrenme kapasitelerine uyarlanmış şekilde Milli Eğitim Bakanlığı müfredatına dâhil edilmesi,
 - Özellikle okul öncesi eğitim kurumlarının müfredatına cinsel sağlık eğitimine ilişkin beden güvenliği/hayır diyebilme eğitimlerinin eklenmesi,
 - Medyada yer alan haberlerde şiddeti teşvik edici ve özendirici ayrıntılara yer verilmemesi,

Kurumsal Kapasite Güçlendirme:

1.Kurum hizmetlerini cinsiyet eşitliği uzmanı ile birlikte toplumsal cinsiyete duyarlı olacak şekilde yeniden yapılandırır, hizmetlerin revize edilmiş şekli İl Müdürü onayına sunulur, ardından personele tebliğ edilir,

2.Personele, şiddet görme riski yüksek olan hamile, çocuklu, engelli, kırsalda yaşayan, etnik grup bakımından azınlık, göçmen, lgbti, seks işçileri, yaşlılar gibi özel ihtiyaç sahibi gruplarına ilişkin temel haklar, eşitlik ve ayrımcılık, toplumsal cinsiyet eşitliği konularının her birinde duyarlılık ve farkındalık kazandıracak eğitimler verir, eğitimleri periyodik olarak (en az yılda bir kez) tekrarlar,

3.Şiddet mağdurlarının işlemlerinin söz konusu alanda eğitim almış personel tarafından yürütülmesini, söz konusu personelin işlemlerini ivedilikle ve öncelikli olarak sonuçlandırılmasını sağlar,

4.Hakkında gizlilik kararı bulunan şiddet mağdurlarının başvuruları, adres gizliliği gerekçe gösterilerek reddedilmez, görevli personel Koordinasyon Kurulunda yer alan ilgili kurum ile irtibata geçerek çözüme kavuşturmak için konsültasyon yapar, çözülmeyen vakaları Koordinasyon Kuruluna iletir,

5.12 yaş üzeri oğlan çocuğu ve/veya engelli çocuğu olan şiddet mağduru kadınlar, çocuklarından ayrılmak istemediği için konukevi hizmetinden faydalanamamakta; söz konusu kişilerin sosyal destek/yardım başvurularını ivedilikle ve öncelikli olarak sonuçlandırır,

6.Şiddet mağdurlarına hizmet sunmak ve toplumsal cinsiyet eşitliği çalışmalarını yürütmek üzere her birimden birer temsilci belirler,

7.Söz konusu personellerin toplumsal cinsiyet eşitliği, ayrımcılıkla mücadele, hak savunuculuğu, kadına yönelik şiddet, yasal yükümlülükler, başvuru mekanizmaları ve tükenmişlik konularında eğitim almasını sağlar, tayin ve terfilerinde eğitimlerini dikkate alır, yapılacak çalışmalara/toplantılara aynı personelin katılımını sağlar,

8.Hizmet almak üzere başvuran şiddet mağduru kadınları, yasal haklarının tümüyle ilgili etkili şekilde bilgilendirir, KYŞM Koordinasyon Kurulu tarafından başvuru mekanizmalarına ilişkin hazırlanan kılavuzu kadına teslim eder,

9.Hizmet almak üzere müracaat edenlerden şiddete maruz kaldığı bilinen ya da makul gerekçelerle şiddete maruz kalacağından şüphe edilenler hakkında haber verme/bildirim yükümlülüğünü vakit kaybetmeksizin yerine getirilmesi hususunda personeli bilgilendirir,

10. İhbar yükümlülüğüne ilişkin kurum içi düzenleme yapar ve personele resmi yazı ile tebliğ eder,

11.İhbar hatlarını etkin kullanmaya yönelik bilinç oluşturmak amacıyla kurumda uygun yerlere afişler asar,

12.Basına yansıtacak faaliyetlerde kadının gücünü yansıtacak çalışmalara yer verir,

13. Cinsiyete dayalı mobbing, şiddet ve türlerine ilişkin kavramları tanımlayarak, kurum içinde bu kavramlara ilişkin kılavuz yayınlar, görünür yerlerde sergiler, kampanya düzenler,

14. Her kurum en üst amiri dâhil olmak üzere tüm idari kadrosunu toplumsal cinsiyet eşitliği ve ayrımcılıkla mücadele konularında -kurum personeli olmayan bir uzmandan destek alarak-

eğitir, idari kadro dahil tüm personelini toplumsal cinsiyete duyarlı dil kullanması ve ayrımcılıkla mücadele etmeleri için teşvik eder,

15. Kadına yönelik hizmet veren birimlere yaptığı görevlendirmeleri -kadınların travmatik açmazları değerlendirilerek- cinsiyete bağlı olmayacak şekilde yapar, yalnızca kadın personel çalıştırmaz, kadın alanında çalışan erkek sayısını artırır,

- Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddetle mücadelede zihniyet değişikliği ve kurumsal işleyişi yerel aktörler belirlemekte; kurumsal hareket tarzı ise tepeden aşağıya hiyerarşik düzeyde belirlenmektedir. Bu sebeple yerelde üst düzey bürokratların (Vali, Büyükşehir Belediye Başkanı) katılımının sağlandığı toplantı yada eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi,
- Toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik aile içi şiddetle ilgili kısa film/kamu spotları yapılması ve prime time/yerelde görünür alanlarda yayımlanması,
- Şiddet mağduru olduğunu beyan eden ve tedbir kararı bulunan kişiler için uzlaşma ve arabuluculuk kararı alınmaması,
- Kurumsal kapasitenin/personelin ve halkın bilinçlendirilmesi için kurumlara eğitim masrafları ve eğitici için bütçe ayrılması,
- Şiddet mağduruna ilk başvuru sırasında kollukta personel ve zaman sıkıntısı sebebiyle yeterli özenin gösterilebilmesi için personel takviyesi yapılması,

İşbirliği:

1. Kadına yönelik şiddet alanında çalışan kamu kurumu, yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içerisinde çalışır,

2. Alan paydaşlarıyla yılda en az bir etkinlik/faaliyet düzenler ve Koordinasyon Kuruluna sunar,

3. Koordinasyon Kurulunda yer alan yetkili ve teknik kurul üyelerini mazeret göstermeksizin toplantılara katılımını sağlar,

4. Kurul yılda bir kez sivil toplum kuruluşlarının Kurula katılım taleplerini alır, başvuru sürecinde a) Tüzük/Yönerge aracılığıyla çalışma alanı, b) şiddet mağdurları ile çalışmaya yönelik üyelerin aldığı eğitimleri, c) alan çalışma raporları, belgeleri aracılığıyla değerlendirme yapar, kriterlere uyan sivil toplum kuruluşlarını kurul onayına sunar, başvuru sonuçlarını Bursa Valiliği web sitesinde ilan eder,

5. Kurul yılda iki defa tüm kurum, yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşları ile buluşur,

6. Şiddet mağduru kadının başvuru esnasında hizmeti almasına engel bir durumun (ikametgâh zorunluluğu, gizlilik kararı nedeniyle sosyal güvenlik kurumu prim ödemeleri v.b.) oluşması halinde, hizmeti alabilmesi için ŞÖNİM tarafından hizmet aldığına dair kurumunuza hitaben yazılmış bir belge talep eder,

- Şiddet mağduru kadınların istihdama dâhil edilebilmesi için özel sektör (OSB-BTSO ile protokoller yapmak v.b.) işbirliği sağlanması,
- Şiddet mağduru ile birincil düzeyde çalışan görevlilere şiddet mağdurunun kimlik, özel eşya ve eğitim malzemelerinin savcılık talimatına ihtiyaç duyulmaksızın kolluk güçlerince teslim alınabildiği hakkındaki Sözleşme maddesinin hatırlatılması,

- Medyada kullanılan dil ve görsellere ilişkin medya etiği kılavuzu hazırlanması ve medya mensuplarına eğitim verilmesi,
- Gizlilik kararı olan kadınların konukevi hizmeti almamaları yada konukevinden ayrılmaları halinde bulunamaması konusunda bir çözüm geliştirilmesi,

Veri Toplama:

1. İstanbul Sözleşmesine uygun şekilde, mağdur ve faile ilişkin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, gelir düzeyi, coğrafi mevkii (ikamet edilen ilçe/şehir dışı v.b.), engellilik durumu, şiddet tipi ve sıklığı, mağdurun fail ile ilişkisi, varsa tedbir kararı ve uygulanan tedbire ilişkin sonuçlar, açılan davalar ve sonuçları v.b. bilgilerinden kurum tarafından erişilebilir olanları, kadının gizliliği ve güvenliliğini gözetererek toplar,

2. Söz konusu verileri 3 aylık periyotlarla Koordinasyon Kuruluna raporlar,

3. Verilerin kadının gizliliği ve güvenliliğini gözetecek şekilde istendiğinde kamuoyuyla paylaşılmasına ilişkin kurum içi düzenleme yapar.

Yasal Düzenleme/Mevzuat Değişikliği:

- Toplumsal cinsiyet eşitliğinin kalkınma programına konulması,
- Şiddet mağdurunun adli süreçte boşanma, velayet, mal paylaşımı v.b. pekçok davasının bulunması nedeniyle, adli yardım başvurusunda "bir kere faydalanma" şartının kaldırılması,
- Şiddet vakalarında şiddet üreten medya dili ve görselleri için medyaya yaptırım cezalarının getirilmesi yada işlevsel şekilde kullanılmasının sağlanması,
- Şiddet mağduru kadınların özel sektörde istihdamı için engellilerde olduğu gibi kota konulması,
- Şiddet uygulayanların eğitim almasının zorunlu kılınması için yasal düzenleme yapılması, gerekli psikolojik olgunluğu kazanabilmeleri için hizmet verecek birimin netleştirilmesi ve yönlendirmelerin söz konusu birime yapılması, yeterli psikolojik olgunluğa sahip olduğuna kanaat getirilene dek cezai yaptırımın kaldırılmaması, eğitime katılmayanlar için yaptırım uygulanması,
- Özellikle çocuk ve mağdurlarla çalışan personelin psikolojik olgunluğunun test edilmesi ve konuya ilişkin personelin suç işlemesi durumunda kurumla ilişkisinin kesilmesi/farklı birimlere görevlendirilmesi,
- 60 yaş ve üstü şiddet mağduru kadınlar ile şiddet mağduru LBTİ'lerden trans geçiş sürecinde olup erkek kimliği olanların konukevlerine alınabilmesi,
- Şiddetle mücadele konusunda yasaların uygulamadaki karşılığının ve cezai yaptırımların basında daha fazla yer bulması,
- Şiddet mağduru kadınların kimlik değişiminde yaşanan sorunlara ilişkin ismine kayıtlı resmi belgelerin ivedilikle değişiminin sağlanarak kadına ulaştırılması, kadının mevcut ikamet ilinin değiştirilmesi ve il değişimine ilişkin kadına maddi destek şartı konulması,
- Nüfusu 100 bini aşan yerel yönetimlerin konukevi açmaları için yasal yaptırımların düzenlenmesi yada yerel yönetimler için ihtisaslaşmış konukevlerine (barınma talepli kadınların kabulü) ilişkin yönetmelik revizyonu yapılması,
- Sivil toplum kuruluşlarına yerel yönetim yada uygun görülen Bakanlıkça maddi destek/bütçe sağlaması,

- Şiddet mağduru kadın üzerine mal olması halinde aynı-nakdi destekten faydalanamamakta, ancak evden ayrıldığında o mala ulaşamamakta ya da kullanamamaktadır. Bu sebeple yardıma ilişkin incelemeye esas şartının getirilmesi,
- Muhtarlar kanalıyla dağıtılan aynı nakdi desteklerin şiddet mağdurunu önceliklendiren şekilde düzenlenmesi,
- Vatandaşın yada kamu personelinin ihbar yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için, ihbar eden kişinin (güvenlik endişesi) kimlik bilgisi gizliliğinin sağlanması.

'YASALARIMIZ VAR' PANEL

I. Oturum	Program
Prof. Dr. Feride Acar-Istanbul Sözleşmesi Uzmanlar Komitesi (GREVIO) Başkanı •İstanbul sözleşmesi uygulama süreci bilgilendirme (video sunum ile katılacaktır) Fikriye Aydın-AİTE ve Sosyal Politikalar İl Müdür Yardımcısı •Yerel iştiraklerinin yasaların uygulanmalarına etkileri Av. Nazlı Çerem Şendoğan-Bursa Barosu Kadın Hakları Komisyonu Başkanı •Ulusal ve uluslararası sözleşmelerin kadın haklarına etkileri Zehra Tosun-Psikolog •Yasal uygulamalarda yaşanan olumsuzlukların kadınlarda yarattığı ikincil travmalar	II. Oturum Tulay Elçioglu-KAMER Vakfı Mardin Şube Temsilcisi •Yasaların uygulama süreçlerinin kadınların yasalarını etkileri (deneyim paylaşımı) Dilek Üzümlüçiler-Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği Kurucu ve Başkanı •Yasaların yerelde uygulanma dinamikleri Dilek Cesur-Yeşim Tekstil Kurumsal İletişim Müdürü/ Global Compact Kadının Güçlenmesi çalışma grubu eş başkanı •Özel sektör ve sivil toplum işbirliğinin kadın güçlenmesine etkileri

Çalıştay sonrasında katılımcıların dahil olduğu ve deneyim paylaşımı haline getirilen iki oturumlu panel düzenlenmiştir. Panel sırasında konuşmacıların aktardığı bilgilere dair dikkat çeken ve çözüm önerileri ile sorunların saptanabileceği kısımlar aşağıda belirtilmiştir. Ayrıca katılımcıların panelistlere yönlendirdiği ve 'Yasalarımız Var!' programının hedeflerini tamamlar nitelikteki soru ve yanıtlara da yer verilmiştir.

Moderatörlüğünü Hürriyet Gazetesi yazarı Sibel Bağcı Uzun'un yaptığı panelin ilk oturumunda Prof. Dr. Feride ACAR(İstanbul Sözleşmesi Uzmanlar Komitesi Başkanı) İstanbul Sözleşmesi uygulama süreci hakkında bilgilendirme videosuyla katıldı. Ve ilk oturum panelistleri **Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdür Yardımcısı Fikriye AYDIN**, **Bursa Barosu Kadın Hakları Komisyonu Başkanı Avukat Nazlı Ceren ŞENDOĞAN** ve **Psikolog Zehra TOSUN** oldu.

Panele video konferansı ile katılan **Prof.Dr.Feride Acar GREVİO Süreçleri'ne** dair aktarımlarına dair özet bilgilendirme aşağıdaki gibidir

GREVİO, İstanbul sözleşmesi denetlenmesi sürecinin Türkiye'de ve dünyada, içinde yer aldığı genel durum hakkında bilgilendirme gerçekleştirmiştir. İstanbul sözleşmesi yani Avrupa Konseyi sözleşmesi özellikle insan hakları ve kadınlara yönelik şiddet kapsamında bölgesel hukuk aracı olarak belirlenmiş sözleşmedir. Uluslararası normların varlığı, insan hakları konusunda ve kadının insan hakları konusunda bizi adım atmaya cesaret ettiren ve sivil toplumun devleti denetlemeye, devleti ve devlet içindeki değişik organları olumlu bir şeyler yapmaya teşvik eden unsurlardır. Prof.Dr.Feride Acar CEDAW ve İstanbul Sözleşmesi olmasaydı, bugün olduğumuz noktada da olmayacağımızı belirtmiştir. Sözleşmelerin uygulanmasında birinci derecedeki sorumlu devlet ve devlet yetkilileri olduğu ancak devlet yetkililerinin verdikleri sözlere sahip çıkmaya ve onların gereğini yapmaya teşvik etmek, zaman zaman

zorlamak ve bunun hesabını sormak da sadece uluslararası ortamın değil, esas sivil toplumun ve ülkedeki kadın hareketliliğinin sorumluluğu olduğunun üzerinde durmuştur.

GREVIO sürecinde ve İstanbul Sözleşmesi'nin denetlenmesinde mevcut durum hakkında bilgi vermiştir. İstanbul sözleşmesini onaylayan devletler ve denetim süreçleri hakkında bilgilendirme gerçekleştirmiştir. Denetleme sürecindeki devletlerde olumlu uygulama değişimleri hakkında bilgilendirme gerçekleştirmiştir. Örneğin Avusturya aile içi şiddete yönelik adımları erken atmış ancak sözleşme sonrasında özellikle cinsel şiddete daha duyarlı yaklaşımda bulunmuştur. Ancak Türkiye ve birkaç ülkenin bütçe katkısı durdurması sebebiyle Grevio sürecinde kaynak sıkıntısının gerçekleştiğini ve bu durumun sürece etkilerini belirtmiştir. Kaynak sıkıntısının ülkelerde sivil toplum işleyişine etkilerinin önemli olduğunu aktarmıştır. Kaynak sıkıntısı yanı sıra en önemli konunun veri toplama olduğunu ülkelerde veri etkin toplanmamasının kadına yönelik şiddetle mücadelede etki sürecini detaylandırmıştır

Türkiye'ye dair en belirgin sorun İstanbul Sözleşmesi'nde doğru ismi "ev içi şiddet" olarak dile getirilen olgunun aslında bir kadın ve erkek eşitsizliği noktasından çıkan yapısal bir sorun olduğunu reddeden görüşün olduğunu ve bu durum kabul edilmeden kabul etmeden, kadınlara yönelik şiddetin bir eşitsizlik yansıması olduğunu görmeden yapısal çözüm aramanın zorlaşacağını belirtmiştir.

Kadınların insan hakları sözleşmesi kapsamında politikalarla şiddetin kaynakları, dayandığı temellerin ayrı ayrı hedef alınmak zorunda olduğunu belirtmiş ve uygulama örnekleri aktarmıştır. İstanbul Sözleşmesi'ne dair farkındalık yaratmanın önemini yinelemiştir.

Prof. Dr.Feride Acar aktarımları sonrasında moderatör Sibel Bağcı Uzun: " Türkiye'deki verilerin yetersizliğinden bahsetmiş ve cinsiyet eşitsizliğine dair uluslararası ve ulusal boyutta verileri aktarmıştır.8 ve ilk panelist Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdür Yardımcısı Fikriye AYDIN'a sorularını yöneltti.

Yerel işbirliklerin uygulanması noktasında İl müdürlüğü olarak güçlendirici mekanizmalar hakkında neler yapıldığını ve Yasal mevzuatın uygulanması noktasında ne gibi sıkıntılar yaşandığını sordu.

Aile Sosyal Politikalar İl Müdür yrd. Fikriye Aydın; Yerel iş birliklerini önemsediklerini 2012 yılında şiddet önleme ve izleme merkezi ilk defa Bursa'da açıldığını ve uygulama yönetmeliğinin hazırlanmasında yerelde kamu-stk işbirliğinin sağlandığını belirtti. Ayrıca şiddet durumunda

kurumlar arasında koordinasyon ile çözüme ulaştırıldığını aktardı. Yasaların uygulanma sürecinde gerçekleştirilen yerel işbirliklerini örneklendirdi.

İkinci panelist olan Bursa Barosu Kadın Hakları Komisyonu Başkanı Avukat Ceren ŞENDOĞAN'a moderatör tarafından yönlendirilen soru ise 'Yasalarımız var diyoruz bugün peki uygulama sürecinde ne gibi sıkıntılar yaşıyoruz da bizler kadınlarımızı koruyamıyoruz. Sizin de uygulama noktasında yaşanan sıkıntılardan deneyimlediğiniz örnekler neler?'dir oldu.

" Yasaların varoluş şekli ve düzenlemelerle ilgili sorun olmadığını ancak cezaların uygulanması sürecinin önem arz ettiğini belirtmiştir. Ceza uygulandığında toplum adaletin yerine geldiğini algılayabilmektedir. Örneğin kadınlar şiddet uğramış geldiğinde kadının korkmaması gerektiğini ve kişinin ceza çekmesi gerektiğine dair cesaretlendirmekteyiz. Ancak bazen dava süreleri iki yıl kadar sürdüğünden bu durumun kadını tükettiğini ve yıpratmış olduğunu belirtmiştir. Yargılama sırasında zihniyetin eril ve yıpratıcı olduğu ve karar açıklandığında mevcut indirimlerin uygulanması ile senelerce adalet bekleyen kadının durumu ve toplumun adaletin yerini bulduğunu görememesi kişinin kendi adaletini kendi sağlamasına sebebiyet verecek riskte olduğunu aktarmıştır

Şiddetin yansımaları olan travmalara dair panelist psikolog Zehra Tosun aktarımlarına dair;

"Erkek şiddeti sebebiyle yasal yollara başvuran kadınların neler yaşadığı ve bu yaşadıkları karşısında neler hissettikleri bunların onları nasıl etkilediği; şiddet yaşandığında ilk yıkılan şey güven duygusudur kişi kendini güvensiz durumda tehdit altında hisseder bunun çözülmesi yasal mekanizmanın hızla işlemeden geçer. Mekanizma işlememesi durumunda güven kaybı hızla artar.

Kadınların en sık karşılaştıkları şey "niye bu kadar bekledin zaten çok ciddi bir şey yaşamış olsaydın bu zamana kadar başvururdun" gibi. Şiddet yaşandığında ilk tepki şok ve inkardır ve kadın bu şiddet değil, beni seviyor ve ben suçluyum der. Şiddet uygulayan erkekler genelde evde ne kadar saldırgan ise dışarıda bir o kadar sakin mizaçlıdır. Kendini suçlayan kadın kendini değiştirmeye başlar ancak şiddet devam edip çocuk ve kadın için ölüm tehditi haline gelince kurumlara başvurmaktadır.

Evin içinde sürekli bir kendisine olmasa bile annesine şiddet uygulanan çocuklar var ve öyle büyüyorlar. Bu durum çocuklar üzerinde nasıl etkiler bırakır?

Şiddet öğrenilen bir şeydir. Erkek çocuklar babaları gibi sorunlarını şiddet uygulayarak çözeceklerini, kız çocukları ise bunu yaşadıkları zaman anneleri gibi şiddete boyun eğmek zorundaymış gibi davranmaktadırlar. Yasal süreçteki boşluklar şiddet uygulayana cesaret vermektedir.

Bu şiddeti nasıl azaltabiliriz? Yaşadığınız deneyimlediğiniz örneklerden yola çıkarak o temel çözüm sizce nerede başlamalı.

Zehra TOSUN : "Bir kere bunu bir kadın yada anne sorunu değil toplum sorunu olarak görmek gerekir. Cinsiyet eşitsizliğini temel oluşturduğunu anlamak ve şiddeti önlemek için cinsiyet eşitsizliğini her alanda kaldırmak gerekir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğine müdahale etmeden sadece kişilere psikolojik destek eğitim vererek kadına yönelik şiddeti önlememiz mümkün değil.

Panelin ikinci oturumu panelistleri Kamer Vakfı Mardin Şube Temsilcisi Tülay Ekşiöğlü, Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği başkanı Dilek Üzümcüler ve Yeşim Tekstil ve Global Compact Kadının Güçlenmesi çalışma gurubu eş başkanı Dilek Cesur ile deneyimler konuşuldu.

Yasaların uygulama süreçlerinin kadınların yaşamlarına etkileri?

Kamer Vakfı Mardin Şube Temsilcisi Tülay Ekşiöğlü

“Yasalar var ancak uygulama aşamasında birçok sorun yaşadıklarını kız çocuklarının özellikle eğitim yaşamının engellendiği ve erken yaşta evlendirildiklerinden ve buna dair saha deneyimlerinden ve projelerinden bahsetti. Kadına yönelik şiddete dair takip ettikleri dava süreçlerinde en büyük sorunun iyi hal indirimi olduğunu tespit ettiklerini aktardı.

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği başkanı Dilek Üzümcüler ise;

Derneğin danışma merkezi hizmet ve 7/24 şiddet hattına başvurulara dair deneyimlerden bahsetti. Süreçlerde Aile sosyal politikalar il müdürlüğü, ŞÖNİM ile işbirliklerini ve kadının sığınma evine yerleşmesi, kalışı ve ayrılma süreçleri sırasında yaşanan travmatik süreçte ne gibi destekler verdiklerini aktardı. Kadınlara destek verirken dayanışmanın önemini, kadınların güçlenmesi için gerçekleştirilen süreci aktardı. Şiddetin önlenmesi için cinsiyetçi dil ve söylemlerin kaldırılması ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasının öneminden bahsetti.

Dilek Cesur'dan hem özel sektör hem sivil toplum işbirliği ve kurum içinde başlattıkları çalışmalar hakkında bilgi moderatör tarafından soru ile yöneltildi.

Dilek Cesur BM Global Compact Wep's prensipleri ile Bursa yerinde oluşturulan BUİKAD ve BUSİAD ile Bursa platformu ile şirketleri imza atmaya teşvik ettiklerini ve özel sektörü cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadının güçlenmesi çalışmalarına dair teşvik etmede Yeşim tekstil olarak öncü olduklarını belirtti. Yeşim kreşinin varlığının kadının iş yaşamındaki etkilerini, kreşte Mor Salkım ile yürütülen anne baba okulu ve sivil toplum örgütleri ile işbirliklerine dair deneyimlerden bahsetti.

Kamer Vakfı Temsilcisi Tülay Ekşiöğlü; Kamer vakfının Türkiye çapında gerçekleşen çalışmalarından bahsetti. Yasal uygulamalar noktasında aksaklıklar ve önerilere dair; yasal düzenlemelerin mevcut olduğu ancak yasa uygulayıcılara dair aksaklıklar yaşadıklarını belirtti. Şiddet, ensest ve çocuk evliliklerinde alanda önemli sorun arz ettiğini belirtti ve bu süreçlerde sivil toplum -kamu işbirliği ve sahada çalışma deneyimlerinin önemini aktarırken bu konuda deneyimlerden bahsetti.

Mor Salkım Kadın dayanışma Derneği Dilek Üzümcüler Bursa yerinde erken yaşta zorla evliliklere dair gerçekleştirdikleri proje ve eğitimler ile ulusal ağda oluşturdukları yasal süreç ve uygulamalara dair müdahalelere dair bilgilendirme gerçekleştirmiştir. Toplumsal cinsiyet

alanındaki çalışmaları, özel sektör ile çalışmalar ve yeşim tekstil ile protokol kapsamında gerçekleştirilen 'işte ev ed eşitlik' projesine dair bilgilendirme gerçekleştirdi

Yeşim Tekstil Kurumsal İletişim Müdürü Dilek Cesur; Yeşim tekstil ve Uludağ Soroptomist Kulübü ile yürüttükleri 'Kelebeğin Dünyası' ve Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği ile gerçekleştirilen 'İşte Evde Eşitlik' projeleri ile elde ettikleri sonuçları ve deneyimlerini aktardı.

'YASALARIMIZ VAR!' PROGRAM ÇALIŞTAY VE PANEL SONUÇ

'Yasalarımız Var!' programı kapsamında oluşturulan çalıştay grupları ile Ulusal mevzuatın yerelde uygulanmasında karşılaşılan zorlukların tespit edilmesi ve Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü kanalı ile Bakanlığa raporlanması ve il yerelinde genelge çıkarılması hedeflenmiştir. Çalıştayların sonrasında gerçekleştirilen panel ile konunun deneyimler ile bir araya getirilmesi ve mevcut sorunların ve çözüm önerilerin daha kapsamlı hale gelmesi sağlanmıştır.

Çalıştay sonucunda ekte bulunan Genelge Bursa Valiliği onayı ile Kadına yönelik şiddetle mücadele ve şiddet önleme üst kurulunda yer alan kamu kurumlarına yollanmıştır. Ayrıca çalıştay ve panel sonucunda elde edilen sonuçlar rapor halinde Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği tarafından Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Bursa Valiliği Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'ne iletilmiştir. Hazırlanan 'Yasalarımız Var' kitapçığı Mor Salkım kadın dayanışma derneği web sitesinde yayınlanacak ayrıca basılı hali ilgili tüm katılımcılar ile ildeki ilgili stk,kamu kurum,medya,yerel yönetim ve özel sektör kuruluşlarına iletilecektir

TEŞEKKÜR

9 Mart 2018 tarihinde Bursa ili Nilüfer Dernekler Yerleşkesinde Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği tarafından gerçekleştirilen 'Yasalarımız Var!' çalıştay ve panele destek veren;

Sivil Düşün AB programı'na,

Resmi yazışmaların gerçekleştirilmesi, İç Genelge yayınlanması ve kamunun çalışmada yer alma sürecinde iş birliği gerçekleştiren Bursa Valiliği Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü ve Eşitlik Birimi'ne

Çalıştay ve panele katılan çalışmanın etkin şekilde sonuçlanmasını sağlayan kamu kurum, yerel yönetim, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve medya temsilcilerine,

Çalıştayın yürütülmesinde destek sağlayan moderatör ve raportörlere,

Çalıştay ve panelde ekip çalışması gerçekleştiren Mor Salkım Gönüllü ekibine,

'Yasalarımız Var!' programının tüm süreçlerinde yer alan Mor Salkım Gençlik Grubuna,

Nilüfer Dernekler Yerleşkesi çalışanlarına,

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği Üyelerine,

Çalıştay ve panel sürecinde ikramlara sponsorluk sağlayan;

*Vanilyalı Eller, Eker Süt Ürünleri Gıda San. ve Ticaret A.Ş, Bursa Safran Yemek Üretim ve Hizmet A.Ş, Villavilla, ve içeceklere destek sağlayan Sn.Özer Yalçın'a **Teşekkür Ederiz***

Ek-1 Bursa ili Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planı (2018)

Ek-2 Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği'nin Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'ne 'Yasalarımız Var' çalıştay ve panel bilgilendirme ve davet yazısı

Ek-3 Bursa Valiliği Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele kurul üyelerine çalıştay davet yazısı

Ek-4 Genelge Resmi yazı

Ek-5 Aile ve Sosyal Politikalar Bilgilendirme Raporu

Ek-1 Bursa ili Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planı (2018)

Bursa ili Kadına Yönelik şiddetle mücadele il eylem planına aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz

(<http://www.bursa.gov.tr/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-il-eylem-planı>)

'Yasalarımız var' çalıştay eylem planının kadına yönelik şiddetle mücadele 2018 yıllık faaliyet planı kurul üyelerince onaylanması süreci sonrasında Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği tarafından sorumluluk alınarak aşağıdaki hedef ve alt hedef kapsamında oluşturulan faaliyetler kapsamında gerçekleştirilmiştir. İl eylem planı kapsamında çalıştayın gerçekleştirilmesinde Bursa Valiliği Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü ile işbirliği gerçekleştirilerek kamu kurumlarının davet edilmesi sağlanmış ve çalıştay sonucunda Valilik onayı ile iç genelge yayınlanması ve dağıtımını sağlanmıştır.

KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE BURSA İL EYLEM PLANI (2017 - 2020)

Hedef 1: Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetle mücadele konularının da yerel düzenlemelerin ilgili mevzuatla uyumlaştırılması

Faaliyetler	Koordinatör Kurum/Kuruluş	Sorumlu Kurum/Kuruluşlar
Alt Hedef 1.1: Mevcut düzenlemelerin İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanunla uyumlu hale getirilmesi ve uyumun güçlendirilmesi için yeni düzenlemelerin uygulamaya konması		
1.1.1. İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanması için Valilik ve Belediyelerin, kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda kurumsal sorumlulukların altını çizen birer iç genelgenin yılda bir yayımlanması	KYŞM Komisyonu	- ASPİM - Valilik Eşitlik Birimi
1.1.2. Ulusal mevzuatın yerelde uygulanmasında karşılaşılan zorlukların tespit edilmesi ve Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü kanalı ile Bakanlık' a raporlanması (<i>çalıştay vb. Yöntemler yoluyla</i>)	ASPİM	- Mor Salkım KDD - Bursa Barosu - NilüferBeld. KadınDay.Merkezi - CumhuriyetSavcılığı - ŞÖNİM - İl JandarmaKomutanlığı - İl EmniyetMüdürlüğü - İl SağlıkMüdürlüğü - Bursa BüyükşehirBelediyesi

Ek-2 Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği'nin Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'ne 'Yasalarımız Var' çalıştay ve panel bilgilendirme ve davet yazısı

T.C Bursa Valiliği

Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'ne

Sayı:04/2018

Konu: Yasal mevzuat uygulama süreçlerine dair çalışma hk.

26.01.2018

Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün yüklenicisi olduğu '**Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele**' il eylem planı kapsamında 'Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetle mücadele konularında yerel düzenlemelerin ilgili mevzuatla uyumlaştırılması' hedefine ulaşmak için oluşturulan alt hedef 1.1.'Mevcut düzenlemelerin İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanunla uyumlu hale getirilmesi ve uyumun güçlendirilmesi için yeni düzenlemelerin uygulamaya konulmasına ulaşılması kapsamında oluşturulan faaliyetlerden; 1.1.1.'İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanması için Valilik ve Belediyelerin, kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda kurumsal sorumlulukların altını çizen birer iç genelgenin yılda bir yayınlanması ve 1.1.2.'Ulusal mevzuatın yerelde uygulanmasında karşılaşılan zorlukların tespit edilmesi ve Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü kanalı ile Bakanlık raporlanmasını içeren kamu kurumları, yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları temsili ile **9 Mart 2018** tarihinde 'Yasalarımız Var!' adlı çalışma adı ile, **Nilüfer Dernekler Yerleşkesi'nde 09:30-12:00** saatleri arasında atölye çalışması gerçekleştirilecektir. Her kurumdan bir temsilcinin katılımı talep edilmektedir.

Ayrıca atölye çalışması sonrasında Nilüfer Dernekler yerleşkesinde Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün de temsil edileceği 13:00-16:00 saatleri arasında panel gerçekleştirilecektir. Atölye ve panel çıktıları eylem planının faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini sağlayacaktır.

KYŞM eylem planının gerçekleşmesi kapsamında oluşturulan teknik kurulda yer alan kamu kurum temsilcilerinin bilgilendirilerek, program kapsamında sabah gerçekleştirilecek çalışmaya katılacak isim ve kurumların, kurumunuz tarafından derneğimize **2 Mart 2018 mesai bitimine** kadar e-posta yolu ile iletilmesini rica ederiz.

Bilgilerinize arz ederiz

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği

Başkan ve Kurucu Dilek ÜZÜMCÜLER

Ek-3 Bursa Valiliği Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele kurul üyelerine çalıştay davet yazısı

T.C Bursa Valiliği

Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'ne

Sayı:04/2018

Konu:Yasal mevzuat uygulama süreçlerine dair çalışma hk.

26.01.2018

Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün yüklenicisi olduğu '**Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele**' il eylem planı kapsamında 'Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetle mücadele konularında yerel düzenlemelerin ilgili mevzuatla uyumlaştırılması' hedefine ulaşmak için oluşturulan alt hedef 1.1.'Mevcut düzenlemelerin İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanunla uyumlu hale getirilmesi ve uyumun güçlendirilmesi için yeni düzenlemelerin uygulamaya konması'na ulaşılması kapsamında oluşturulan faaliyetlerden;1.1.1.'İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanması için Valilik ve Belediyelerin, kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda kurumsal sorumlulukların altını çizen birer iç genelgenin yılda bir yayımlanması ve 1.1.2.'Ulusal mevzuatın yerelde uygulanmasında karşılaşılan zorlukların tespit edilmesi ve Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü kanalı ile Bakanlık'a raporlanmasını' içeren kamu kurumları, yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları temsili ile **9 Mart 2018** tarihinde 'Yasalarımız Var!' adlı çalışma adı ile, **Nilüfer Dernekler Yerleşkesinde 09:30-12:00** saatleri arasında atölye çalışması gerçekleştirilecektir. Her kurumdan bir temsilcinin katılımı talep edilmektedir.

Ayrıca atölye çalışması sonrasında Nilüfer Dernekler yerleşkesinde Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün de temsil edileceği 13:00-16:00 saatleri arasında panel gerçekleştirilecektir. Atölye ve panel çıktılarıyla eylem planı faaliyetlerinin gerçekleştirilmesini sağlayacaktır.

KYŞM eylem planının gerçekleşmesi kapsamında oluşturulan teknik kurul da yer alan kamu kurum temsilcilerinin bilgilendirilerek, program kapsamında sabah gerçekleştirilecek çalışmaya katılacak isim ve kurumların, kurumunuz tarafından derneğimize **2 Mart 2018 mesai bitimine** kadar e-posta yolu ile iletilmesini rica ederiz.

Not:(Öğleden sonra gerçekleştirilecek panel KYŞM ilgili maddelerinin gerçekleştirilmesine katkı sunacağından kurumlardan katılım sayısı sınırlı değildir.)

Bilgilerinize arz ederiz

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği

Başkan ve Kurucu Dilek ÜZÜMCÜLER

Ek-4 Genelge Resmi yazı

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
Bursa Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü

Sayı : 47660854/401-Ş-924
Konu : Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye
İlişkin İç Genelge

22/03/2018

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : 08.06.2017 tarih ve 107345 sayılı Valilik Makam Onayı.

İlgi sayılı Makam Onayı ile uygulamaya konan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İli Eylem Planının yerel düzenlemelerin ilgili mevzuatla uyumlaştırılması bağlamında belirlenen "1.1.1. İzcenbel Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanması için Valilik ve Belediyelerin, kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda kurumsal sorumluluklarını olumlu çözen birer iç genelgenin yılda bir yayımlanması"na yönelik çalışma, 9 Mart 2018 tarihinde KYSM İl Koordinasyon, İzleme ve Değerlendirme Kurulu ve Teknik Kurulunun katılımıyla gerçekleştirilmiş ve iç genelge hazırlanarak, ekte sunulmuştur.

Şöz konusu genelgenin Makamınızca uygun görüldüğü takdirde kurumsal hizmetlerin yeniler yapılandırılması amacıyla tüm paydaş kurum/kuruluşlara uygulamak üzere göndere-ilebilmesi hususunu OLUR'larınıza arz ederim.

Fikriye AYDIN
İl Müdür V.

EK: Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin İç Genelge

Uygun Görüşle Arz ederim.

...08/2018
Yalçın BULUT
Vali Yardımcısı

OLUR
...08/2018
İzzettin KÜÇÜK
Vali

KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELEYE İLİŞKİN İÇ GENELGE

Amaç:

İstanbul Sözleşmesi (Kadına Yönelik Şiddetle ve Aile İçi Şiddetle Mücadele ve Önleme Avrupa Konseyi Sözleşmesi) ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un etkin uygulanması için kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda kurumlara düşen sorumlulukların belirlenmesi ve hizmetlerin yeniden yapılandırılması amacıyla hazırlanmıştır.¹

Eğitim:

Tüm kurumlar hedef kitlelerine yönelik koruyucu/önleyici/farkındalık çalışmalarında;

1. Ayrımcılık ve toplumsal cinsiyete duyarlı dil kullanır,
2. Empati kurdukmaya yönelik çalışmalarına yer verir,
3. Kanaat önderi/rol model olacak kişilerin kullanılmasına özen gösterir,
4. Özellikle kadın ve kız çocuklarına yönelik düzenlenen çalışmalarda, "iletişim: hayır diyebilme" becerisinin kazandırılmasını hedefleri arasına koyar,
5. Her yaştan gruba toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri düzenler, 15 yaşından büyüklere verilen eğitimlerde ek olarak insan hakları konusunu işler,
6. Şiddet mağdurlarına yönelik çalışmalarda iletişim ve çatışma çözme konusunda uygun yaşamsal becerilerin geliştirilmesine yönelik eğitimler düzenler,

Kurumsal Kapasite Güçlendirme:

1. Kurum hizmetlerini cinsiyet eşitliği uzmanı ile birlikte toplumsal cinsiyete duyarlı olacak şekilde yeniden yapılandırır, hizmetlerin revize edilmiş şekli İl Müdürü onayına sunulur, ardından personele tebliğ edilir,
2. Personele, şiddet görme riski yüksek olan hamile, çocuklu, engelli, kırsalda yaşayan, etnik grup bakımından azınlık, göçmen, lgbti, seks işçileri, yaşlılar gibi özel ihtiyaç sahibi gruplarına ilişkin temel haklar, eşitlik ve ayrımcılık, toplumsal cinsiyet eşitliği konularının her birinde duyarlılık ve farkındalık kazandıracak eğitimler verir, eğitimleri periyodik olarak (en az yılda bir kez) tekrarlar,
3. Şiddet mağdurlarının işlemlerinin söz konusu alanda eğitim almış personel tarafından yürütülmesini, söz konusu personelin işlemlerini ivedilikle ve öncelikli olarak sonuçlandırılmasını sağlar,
4. Hakkında gizlilik kararı bulunan şiddet mağdurlarının başvuruları, adres gizliliği gerekeceği gösterilerek reddedilmez, görevli personel Koordinasyon Kurulunda yer alan

¹ Bursa İli Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı (2017-2020) 1.1.1. numaralı hedefidir.

ilgili kurum ile irtibata geçerek çözüme kavuşturmak için konsültasyon yapar, çözülmeyen vakaları Koordinasyon Kuruluna iletir,

5. 12 yaş üzeri oğlan çocuğu ve/veya engelli çocuğu olan şiddet mağduru kadınlar, çocuklarından ayrılmak istemediği için konukevi hizmetinden faydalanamamakta; söz konusu kişilerin sosyal destek/yardım başvurularını ivedilikle ve öncelikli olarak sonuçlandırır,

6. Şiddet mağdurlarına hizmet sunmak ve toplumsal cinsiyet eşitliği çalışmalarını yürütmek üzere her birinden birer temsilci belirler,

7. Söz konusu personellerin toplumsal cinsiyet eşitliği, ayrımcılıkla mücadele, hak savunuculuğu, kadına yönelik şiddet, yasal yükümlülükler, başvuru mekanizmaları ve tükenmişlik konularında eğitim almasını sağlar, tayin ve terfilerinde eğitimlerini dikkate alır, yapılacak çalışmalara/toplantılara aynı personelin katılımını sağlar,

8. Hizmet almak üzere başvuran şiddet mağduru kadınları, yasal haklarının tümüyle ilgili etkili şekilde bilgilendirir, KYSM Koordinasyon Kurulu tarafından başvuru mekanizmalarına ilişkin hazırlanan kılavuzu kadına teslim eder,

9. Hizmet almak üzere müracaat edenlerden şiddete maruz kaldığı bilinen ya da makul gerekçelerle şiddete maruz kalacağından şüphe edilenler hakkında haber verme/bildirim yükümlülüğünü vakit kaybetmeksizin yerine getirilmesi hususunda personeli bilgilendirir,

10. İhbar yükümlülüğüne ilişkin kurum içi düzenleme yapar ve personele resmi yazı ile tebliğ eder,

11. İhbar hatlarını etkin kullanmaya yönelik bilinç oluşturmak amacıyla kurumda uygun yerlere afişler asar,

12. Basına yansıtacak faaliyetlerde kadının gücünü yansıtacak çalışmalara yer verir,

13. Cinsiyete dayalı mobbing, şiddet ve türlerine ilişkin kavramları tanımlayarak, kurum içinde bu kavramlara ilişkin kılavuz yayınlar, görünür yerlerde sergiler, kampanya düzenler,

14. Her kurum en üst amiri dâhil olmak üzere tüm idari kadrosunu toplumsal cinsiyet eşitliği ve ayrımcılıkla mücadele konularında -kurum personeli olmayan bir uzmandan destek alarak- eğitir, idari kadro dahil tüm personelinin toplumsal cinsiyete duyarlı dil kullanması ve ayrımcılıkla mücadele etmeleri için teşvik eder,

15. Kadına yönelik hizmet veren birimlere yaptığı görevlendirmeleri -kadınların travmatik açmazları değerlendirilerek- cinsiyete bağlı olmayacak şekilde yapar, yalnızca kadın personel çalıştırmaz, kadın alanında çalışan erkek sayısını artırır,

İşbirliği:

1. Kadına yönelik şiddet alanında çalışan kamu kurumu, yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içerisinde çalışır,

2. Alan paydaşlarıyla yılda en az bir etkinlik/faaliyet düzenler ve Koordinasyon Kuruluna sunar,

3. Koordinasyon Kurulunda yer alan yetkili ve teknik kurul üyelerini mazeret göstermeksizin toplantılara katılımını sağlar.
4. Kurul yılda bir kez sivil toplum kuruluşlarının Kurula katılım taleplerini alır, başvuru sürecinde a) Tüzük/Yönerge aracılığıyla çalışma alanı, b) şiddet mağdurları ile çalışmaya yönelik üyelerin aldığı eğitimleri, c) alan çalışma raporları, belgeleri aracılığıyla değerlendirme yapar, kriterlere uyan sivil toplum kuruluşlarını kurul onayına sunar, başvuru sonuçlarını Bursa Valiliği web sitesinde ilan eder.
5. Kurul yılda iki defa tüm kurum, yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşları ile buluşur.
6. Şiddet mağduru kadının başvuru esnasında hizmeti almasına engel bir durumun (ikametgâh zorunluluğu, gizlilik kararı nedeniyle SGK prim ödemeleri v.b.) oluşması halinde, hizmeti alabilmesi için ŞÖNİM tarafından hizmet aldığına dair kurumunuza hitaben yazılmış bir belge talep eder.

Veri Toplama:

1. İstanbul Sözleşmesine uygun şekilde, mağdur ve faille ilişkin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, gelir düzeyi, coğrafi mevkii (ikamet edilen ilçe/şehir dışı v.b.), engellilik durumu, şiddet tipi ve sıklığı, mağdurun fail ile ilişkisi, varsa tedbir kararı ve uygulanan tedbire ilişkin sonuçlar, açılan davalar ve sonuçları v.b. bilgilerinden kurum tarafından erişilebilir olanları, kadının gizliliği ve güvenliliğini gözeterek toplar,
2. Söz konusu verileri 3 aylık periyotlarla Koordinasyon Kuruluna raporlar.
3. Verilerin kadının gizliliği ve güvenliliğini gözetilecek şekilde istendiğinde kamuoyuyla paylaşılmasına ilişkin kurum içi düzenleme yapar.

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
Bursa Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü

Sayı : 42660854/401/ 9942
Konu : Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye
İlişkin İç Genelge

23/03/2018

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi: 08.06.2017 tarih ve 107345 sayılı Valilik Makam Onayı.

İlgi sayılı Makam Onayı ile uygulamaya konan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planının yerel düzenlemelerin ilgili mevzuatla uyumlaştırılması hedefinde belirtilen "1.1.1. İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun'un etkin uygulanması için Valilik ve Belediyelerin, kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda kurumsal sorumluluklarını altını çizerek birer iç genelgenin yılda bir yayımlanması" faaliyetine yönelik hazırlanan İç Genelge ve uygulanmasına ilişkin Makam Onayı ekte gönderilmektedir.

Söz konusu İç Genelgeye uygun olarak kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin mevzuatı etkin şekilde uygulamanız ve kurumsal hizmetlerinizi yeniden yapılandırmanız hususunda gereğini rica ederim.

İzzet in KÜÇÜK
Vali

Eklere:

EK-1: Kadına Yönelik Şiddetle Mücadeleye İlişkin İç Genelge
EK-2: Valilik Makam Onayı

Dağıtım:

Bursa Valiliği
Bursa Cumhuriyet Başsavcılığı
Bursa Barosu
Bursa-Eskişehir-Bilecik Kalkınma Ajansı (DEBKA)
İl Emniyet Müdürlüğü
İl Jandarma Komutanlığı
İl Sağlık Müdürlüğü
İl Sağlık Müdürlüğü (Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliği)
İl Sağlık Müdürlüğü (Halk Sağlığı Müdürlüğü)
İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Göç İdaresi İl Müdürlüğü
İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğü
İl Müftülüğü
Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

Adres: Kocatepe ME, Madama C.d. No:101 Üstüncü BURSAL
Tel : (224) 223 526 Faks : (224) 223 118
Web : www.bursa.gov.tr

İlgi:

Ek-5 Aile ve Sosyal Politikalar Bilgilendirme Raporu

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'ne

ANKARA

Sayı:05/2018

Konu: Yasal mevzuat uygulama süreçlerine dair çalışma hk.

Bilgi: Bursa Valiliği Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü

29.03.2018

Bursa ili Kadına Yönelik şiddetle mücadele eylem planı (2017-2020) kapsamında 'Hedef 1:Kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetle mücadele konularında yerel düzenlemelerin ilgili mevzuatla uyumlaştırılması' ulaşılmasına dair faaliyet 1.1.1 ve 1.1.2 kapsamında yasalara dair aksaklıkların saptanmasına dair kamu kurumları ile çalıştay düzenlenmesi, genelge yayınlanması ve bakanlığa raporlanması kapsamında 9 Mart 2018 tarihinde Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele kurulunda yer alan tek sivil toplum kuruluşu olan Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği tarafından Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü işbirliği ile 'Yasalarımız Var!' adlı çalışma düzenlenmiştir. Program kapsamında kamu kurum, yerel yönetim, özel sektör, sivil toplum ve medya temsilcileri ile birlikte yasal düzenlemelere dair aksaklıkları saptayan ve çözüm önerileri sunan çalıştay ve ardından panel düzenlenmiştir. Çalıştay sonrasında Ek-1 görülen Bursa Valiliği tarafından İç Genelge yayınlanmıştır. Panel ve çalıştay ait detaylı bilgi Ek-2 ile tarafınıza yollanan kitapçıkta bulunmaktadır. 6284 sayılı yasa ve İstanbul sözleşmesine bağlı olarak yerel de yasal düzenlemelerde belirlenen aksaklıkların ulusalda çözülebilecek kısmına dair saptamalar aşağıda belirtilmiştir.

Yasal düzenlemelere dair saptanan aksaklıklara dair oluşturulan çözüm önerileri

- Toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimlerinin kalkınma programına konulması
- Toplumsal cinsiyet eşitliğinin ve buna ilişkin zihniyet dönüşümünün sağlanabilmesi için devlet kademesindeki üst düzey bürokratların dilinin değişiminin sağlanması,
- İhbar yükümlülüğüne ilişkin gereğin yerine getirilmesi için, ihbar eden kişinin (*güvelik nedeniyle*) kimlik bilgisi gizliliğinin sağlanması,
- Milli Eğitim Bakanlığı müfredatı ve materyallerinin ivedilikle toplumsal cinsiyet eşitliği gözetilerek yeniden düzenlenmesi,
- Toplumsal klişelerden arındırılmış toplumsal cinsiyet rolleri, ayrımcılıkla mücadele/farklılıklara saygı, etkili çatışma çözüme yöntemleri, cinsiyete dayalı şiddet v.b. konuların Milli Eğitim Bakanlığı müfredatına, öğrencilerin öğrenme kapasitelerine uyarlanmış bir şekilde dahil edilmesi,
- Özellikle okul öncesi kurumların müfredatına cinsel sağlık ile ilgili beden dokunulmazlığı eğitimlerinin eklenmesi,
- Muhtarlar kanalıyla dağıtılan ayni-nakdi desteklerin şiddet mağduruna önceliklendirecek şekilde düzenlenmesi,
- Sivil toplum kuruluşlarına yerel yönetim yada uygun görülen Bakanlıkça maddi destek/bütçe sağlaması,
- Şiddet mağduru kadınların kimlik değişiminde yaşanan sorunların çözümü, ismine kayıtlı resmi belgelerin ivedilikle değişiminin sağlanması ve kadına ulaştırılması, il değiştirmesi ve il değişiminde maddi destek şartı konulması,
- Şiddet mağduruna ilk başvuru sırasında kollukta personel ve zaman sıkıntısı sebebiyle yeterli özenin gösterilebilmesi için personel takviyesi yapılması,

- Şiddet mağdurunun adli yardım başvurusunda "bir kere faydalanma" şartının kaldırılması,
- Veri paylaşımı ve toplanmasının önceliklenmesi ve kaynak ayrılması,
- Yasaların uygulamadaki karşılığını, cezai yaptırımlarla görülebilmesi ve basında daha fazla yer bulmasının sağlanması
- Kurumsal kapasitenin ve halkın bilinçlendirilmesi için eğitim masrafları ve eğitici bütçesi konulması,
- Özellikle çocuk ve mağdurlarla çalışan personelin psikolojik olgunluğu test edilmesi ve suç işlenmesi durumunda kurumla ilişkisinin kesilmesi ya da farklı birimlere görevlendirilmesi,
- Şiddet vakalarında şiddet üreten medya dili ve görselleri için medyaya yaptırım cezalarının getirilmesi ve etik medya kılavuzu hazırlanması,
- Medya da yer alan haberlerde özendirici ve şiddeti teşvik edici ayrıntılarına girilmemesi,
- Şiddet gören kadınların ekonomik güçlenmesini hızlandırıp desteklemek için özel sektörde istihdamı için kota konulması,
- Meslek edindirme eğitimlerinin yaygınlaştırılmasını, istidama kadın katılımının artırılması için kreş ve engelli bakımı için çözümleri üretilmesi,
- 60 yaş üstü şiddet mağduru kadınlar ile şiddet mağduru LBTİ+' ler den trans geçiş sürecinde olup erkek kimliği olanların konukevlerine alınabilmesi için gerekli düzenlemenin yapılması,
- Nüfusu 100 bini aşan yerel yönetimlerin konukevi açmaları için yasal yaptırımların düzenlenmesi,
- Şiddet uygulayanların eğitim almasının zorunlu kılınması ve yeterli psikolojik olgunluğa sahip olduğuna kanaat getirilene dek cezai yatırımın kaldırılmaması, eğitime katılmayanlar için yaptırım uygulanması,
- Şiddet mağduru olduğunu beyan eden ve tedbir kararı bulunanlar için uzlaşma ve arabuluculuk kararı alınmaması,
- Şiddet mağdurunun aynı nakdi destek talebinin incelemeye esas şartı ile sağlanabilmesi
- Yukarıda belirlenen çözüm önerilerini,

Bilgilerinize arz ederiz

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği

Başkan ve Kurucu Dilek ÜZÜMCÜLER

Ek-1 Bursa Valiliği Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İç Genelge

Ek-2 Yasalarımız Var! proje sonuç kitapçığı

BİLGİLENDİRME LİNKLERİ

T.C Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

İstanbul Sözleşmesi (<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/uygulamalar/istanbul-sozlesmesi>)

T.C Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

6284 sayılı Ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesine dair Kanun

(http://sgb.aile.gov.tr/data/54523659369dc3369409bd4e/ailenin_korunmasi.pdf)

T.C Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

6284 sayılı Ailenin korunması ve kadına karşı şiddetin önlenmesine dair kanuna ilişkin uygulama yönetmeliği

(http://www.aile.gov.tr/data/5404eb05369dc3119090f853/6284_sayili_yonetmelik.pdf)

T.C Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016-2020)

(<https://kadininstatusu.aile.gov.tr/duyurular/%E2%80%8Bkadina-yonelik-siddetle-mucadele-ulusal-eylem-plani-20162020>)

T.C Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Bursa Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü

Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Bursa İl Eylem Planı (2017 - 2020)

(<https://bursa.aile.gov.tr/duyurular/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-bursa-il-eylem-plani-2017-2020>)

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği (www.morsalkim.org)

Kamer Vakfı (www.kamer.org.tr)

Bianet haber portalı kadına yönelik şiddet çetelesi (www.bianet.org)

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı (İstanbul sözleşmesi gölge raporu)

(<https://www.morcati.org.tr/tr/441-istanbul-sozlesmesi-nin-uygulanmasina-iliskin-kadin-ogutlerinin-golge-raporu-izleme-komitesine-grevio-sunuldu>)

morsalkimdernegi@hotmail.com

www.morsalkim.org

Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği

Beşevler Konak Mah. Seçkin Sok. No:23/1 Nilüfer Dernekler

Yerleşkesi No:20 Nilüfer/BURSA

Tel: 0 224 451 99 20

Mor Salkım Şiddet Hattı

0531 033 88 44

☎ 7/24

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

Kadına Şiddet Hattı

ALO 183

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM)

Yahşibey Mah. Kayabaşı Sok. No:7 Osmangazi/BURSA

7 /27 Tel: 0224 223 03 68

Türkiye Kadın Demekleri Federasyonu

Aile içi Şiddet Hattı

0212 656 96 96 - 0549 656 96 96

Nilüfer Kadın Danışma ve Dayanışma Merkezi

Beşevler Konak Mah. Konak Meydanı Meydan Apt. No:1

D:3 Nilüfer/BURSA

Jandarma 156

Polis İmdat 155

Mor Salkım Şiddet Hattı

0531 033 88 44

☎ 7/24

<https://www.facebook.com/morsalkimdernegi/>

<https://www.instagram.com/morsalkimkadini/>

<https://twitter.com/MorMorsalkim?lang=tr>

morsalkimdernegi@hotmail.com